

Smith se pripravlja za vzhod - Širjenje vere na Kitajskem

GUVERNER ALFRED SMITH PRIČNE S POLITIČNO O-FENZIVO NA VZHODU. — REPUBLIKANCI V NEW YORKU POVZDIGUJEJO HOOVERJA. — HUGHES PRIDE PRIHODNI TEDEEN V CHICAGO. — POLO-ZAJ MED VOLILCI SE STALNO SPREMENJA.

New York, N. Y. — Demokrski kandidat guverner Alfred Smith je zaključil svoj kampanjski turo na osrednjem zapadu in se vrača na vzhod, kjer bo zadnje dneve vodil velik kampanjski boj. Gre se, da se pridobi državo Pennsylvanijo in druge republikanske države na vzhodu. Ako je med prebivalci države Pennsylvanije kaj politične razsodnosti, tedaj bodo glasovali za guvernerja Smitha. Z republikansko administracijo imajo več ko dovolj žalostnih preizkušenj, zlasti delovno ljudstvo, ki je toliko prestalo zadnja leta v raznih stvarkah. Kdo se ne spominja zadnje premogarske stavke, ki po nekaterih lokalnih še sedaj ni končana. Mellonova politika je carovala vseh. Proti stavkarjem so izdajali sodnijske prepovedi, metali so uboge premogarje iz stanovanj, zapirali jih v ječe za vsak najmanjši prestop in zdaj naj delavstvo države Pennsylvanije voli za obnovitev in podaljšanje take administracije? Ako je med delavci kaj razsodnosti, tedaj bodo sigurno volili vsi za Smitha.

Zadnji ponedeljek večer je imel republikanski kandidat Hoover svoj kampanjski govor v mestu New Yorku. Skušal je zavrniti Smitha, a to mu ni uspelo. Zaletaval se je v Smithov program glede prohibicije, a s tem je le dokazal, da je on za tako formo prohibicije, kakoršna je sedaj v veljavi. Njegov odgovoril na obtežilne obtožbe, ki jih je navedel Smith v svojih govorih na osrednjem zapadu proti republikanski stranki. Republikanci ga sicer povzdigujejo, a posebne podlage zato nimajo.

Prihodni teden se prične oplitična invazija na osrednji zapad od strani republikancev. V Chicago pride bivši državni tajnik Hughes, ki bo govoril v prilog republikanskega kandidata.

Časopisje zadnje dni tu in tam med vrsticami namiguje, da ni bil med ameriškimi volilci še v nobeni kampanji tako nejasen položaj, kakor je bil v letošnji. Vprašanje prohibicije, razni sektarski boji in drugi konflikti, ki so nastali med strankoma, ravno radi Smitha, so ves položaj spravili v negotovost. Obe stranki sta močni in upliv obeh se spreminja, kakor valovje. Mnogo je odvisno od teh zadnjih dni, kateri stranki se bo posrečilo v vodilnih državah Unije pritegniti javno mnenje na svojo stran.

IZ MOŽA SO NAREDILI GOREČO BAKLJO.

Savannah, Ga. — Ernest H. Sykes, star 35 let, se nahaja v bolnišnici v zelo slabem stanju. Ko je jutraj zgodaj šel po cesti, ga nenadoma napadeta dva moška. Polila sta po njem posodo gazolina, potem pa zažgala, da je mož gorel, kakor živa baklja. Zločinca sta bila popolnoma neznanca, toda policija jih bo morda izsledila.

KATOLIČANI NA KITAJSKEM.

Katoličani na Kitajskem želijo imeti splošno katoliško cerkev. — Za to zadevo se poteguje nad 500,000 oseb.

Shanghai, Kitajsko. — Odbor narodne katoliške organizacije na Kitajskem, je te dni sklical veliko konferenco, katera bo trajala dva tedna. Zastopniki prihajajo iz vseh delov Kitajske. To zborovanje zastopa nad 500,000 članov, katoličanov, kateri se potegujejo za svobodo in razširjanje katoliške cerkve.

Na zborovanju so že vzeli na znanje resolucije Kelloggovega pakta. Povdarjali so tudi, kako važno vprašanje je svetovni mir, katerega po dokončani veliki svetovni katastrofi, šele svet zna ceniti. Nadalje so se izrazili, da so proti vsaki vojni.

Pričakuje se, da na tej veliki konferenci se bo ukrenilo dosti koristnih odredb, katere bodo kitajskemu narodu olajšale dolgoletno bolezen zagriženosti, ki se je zajedla državi v srce.

To konferenco zastopa večje število katoliških misijonarjev, iz raznih krajev cele Kitajske. Med njimi je tudi neki japonski katoliški duhovnik č. g. Elinzawa, tajnik katoliške narodne organizacije na Japonskem. V svojem govoru se je pokazal zelo navdušenega za razširjanje katoliške vere; ob enem pa je Kitajski častil za uspehe, kateri se ji bližajo, kakor je razvidno iz današnjih preobratov.

Končno se Kitajcem odpirajo oči. Izprevideli so, da pravi blagor naroda je odvisen le od medsebojnega prijateljstva in da le v skupnini, združenimi močmi je mogoče doseči tudi gospodarski napredek.

ČEHO-SLOVAŠKA PRAZNUJE 10 LETNICO SVOJE REPUBLIKE.

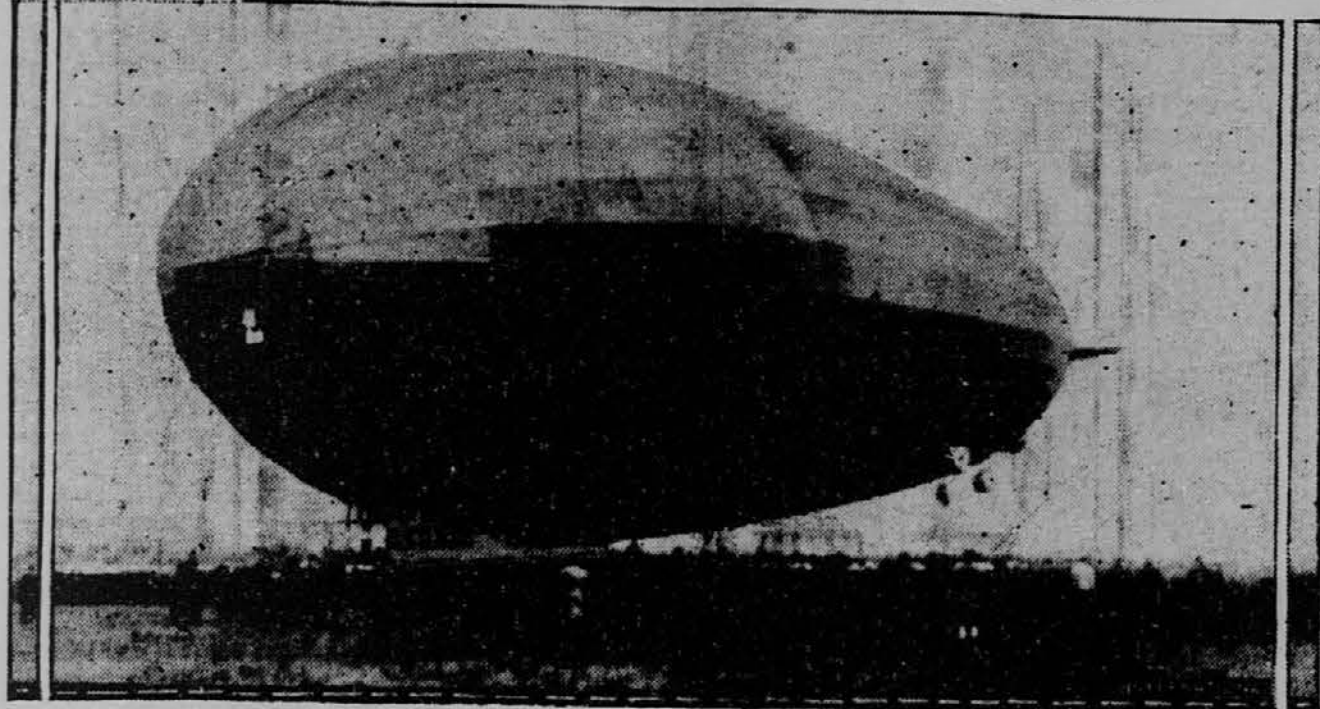
Praga, Čehosl. — Te dni Čeho-slovaki praznujejo 10 letnico obstanka svoje republike. V ta namen so priredili velike slavnosti. V Pragi se zbira velika množica in se vse sele svobode svojega naroda. V Kremsiru so postavili spomenik, posvečen predsedniku Tomažu Garrigue Masaryku, kot očetu nove republike.

KANADA BO SKLICALA PARLAMENTARCE.

Ottawa, Ont. — Kanadski ministrski predsednik, Mackenzie King, se je te dni vrnil iz Evrope in je naročil, da se morajo vsi parlamentarci takoj obvestiti za prihodnje zasedanje, katero se bo vršilo v januarju, 1929. Poslali so že poročila na vse strani, da bodo vsi parlamentarci morali biti navzoči.

ŠIRITE AMER. SLOVENCE!

NEMŠKI GRAF ZEPELIN SE JE UKRČAL NA AMERIŠKI ZEMLJI.

Ta slika je bila posneta ko je Graf Zepelin došel v Ameriko in se spustil na zemljo v Lakehurst, N. J. Slika je bila potem telegrafično posneta po drugih mestih in ponatisnjena po časopisih.

VIHAR V RUSIJI.

Veliki viharji povzročili velike škode po obrežju in na morju. — 16. ribičev je utonilo in več ladij je zgubljenih.

Moskva, Rusija. — V pokrajini kjer se nahajajo ožine, ki vežejo celino med azovskim morjem in črnim morjem je nastal predvčerajšnjim silni orkan, ki je povzročil ogromno škodo na celini in na morju. Ribiške ladje, katere je zadel orkan so bile razdejane in uničene. Okrog 16. ribičev je našlo smrt v valovih razjarjenega morja.

Na celini so silno prizadeti gozdovi, katere je popolnoma izruval do zemlje v pasu, kjer je divjal orkan, pravi poročilo.

V DETROITU TOVARNA POGORELA.

Detroit, Mich. — V Detroitu je te dni pogorela tovarna "Ajax Bolt and Screw Co." Goreti je pričelo v prostorih, kjer se nahajajo peči za parne kotle. Ogenj se je zelo hitro razširil in je tovarno skoro popolnoma uničil. Skupna škoda znaša nad \$375,000.00.

SLAVNI VIOLINIST, FRITZ KREISLER SE JE V ROKO UREZAL.

Winnipeg, Man. — Svetovno znani nemški violinist, Fritz Kreisler se je te dni mudil v Winnipeg, Man., kjer je tudi imel prirediti koncert. Preteklo nedeljo zjutraj se je pa kar nenadoma raznesla novica, da je Kreisler močno poškodoval prst na levi roki. Ko se je bril, mu je britev spodletela in pri tem se je globoko urezal na enem prstu.

MUSSOLINI DAROVAL FAŠISTOM \$5,230.00.

Rim, Italija. — Mussolini je poleg političnih poslov že tudi veliko pisaril. Pisal je razne članke, katere so potem tudi predstavili v angleščino in priobčili v ameriškimi "magazinih". Kakor vsakemu drugemu pisatelju, tako so tudi Mussoliniju določili pisateljske honorarje. Nakazali so mu \$5,230.00, kar je pa Mussolini daroval za propagando fašistov in njihove revne otroke.

ODKRITJE MESTROVIČEVIH VIH KIPOV.

Slovenska društva in pojedinci so povabljeni k sodelovanju in udeležbi. — Proslava odkritja kipov se vrši v nedeljo 4. novembra.

Chicago, Ill. — Pred nekoliko tedni se je organiziral med Jugoslavlani odbor za proslavo odkritja Mestrovičevih kipov ob vhodu svetovne razstave, ki bo tu v Chicagu 1. oktobra 1928. Odbor je imel že nekoliko sej. V listih pa je obrazložil veliko važnost te proslave, ki je velikega pomena za cel naš narod, ki se more z vso upravičenostjo ponašati s tolikim umetnikom. Na svoji seji, ki se je vršila dne 14. oktobra 1928, je izdelal in zasnoval omenjeni odbor proslavni program, po katerem bomo pokazali, da moremo skupno nastopiti v veliko poveljčanje proslave na mestu, kjer si je stekel naš rojak sloves enega največjih svetovnih umetnikov.

Odbor je uverjen, da bodo Hrvatje zaeno z brati Srbi in Slovenci v resnici poveljali to proslavo, zato se odbor na vsa naša društva obrača z apelom, naj sodelujejo v tej proslavi. Vsi do zadnjega tedaj na plan! Čim več nas bo, tem lepša in učinkovitejša bo ta narodna manifestacija!

Odkritje obeh omenjenih kipov se bo vršilo v nedeljo dne 4. novembra letos v Grant Parku, Congress Street in Michigan Blvd. Vzpored tega odkritja se prične ob dveh popoldne.

Društva, ki so na zapadni strani, se sestanejo v "Narodni dvorani", na 18. ulici in Racine ave.

Društva, ki so na Wentworth ave. t. j. na južni strani, se snidejo v "Zvonimir dvorani".

Društva iz Gary, South Chicago se snidejo v "Hrvatskem domu", 9618 Commercial ave.

Vsa društva se sestanejo potem pri Field Museum, odkoder se obrne naša skupna in veličastna povorka po Michigan ave. do Congress Street, najkasneje do ene popoldne. Društva, ki so že imela za

KRIŽEM SVETA.

Pariz, Francija. — Na Francoskem se jeze, ker se je zadnje čase rum podražil. Pravijo, da to so storili samo ameriškani "bottlegarji", ker so pričeli izvažati pijačo iz Francije.

London, Anglija. — Na Angleškem so te dni divjali hudi viharji. Tudi glavno mesto London je bilo močno prizadeto. Ko so nekega večera sedeli gostje v restavraciji, je kar naenkrat prihrumel vihar tako močan, da so takoj okna popokala, krožniki so pa leteli iz mize, kakor listje z drevja.

New York, N. Y. — V New Yorku je te dni grozila velika nesreča v Morris High School, ko je nenadoma pričelo goret v nekem skladišču, prav nad glavnim vhodom. Ko je ogenj izbruhnil, se je nahajalo v šoli okrog 1,800 učenec, kateri so se pa vsi rešili, le šest izmed njih je zadobilo precej močne poškodbe. Moderno zgrajeno poslopje je omogočilo, da je bila šola izpraznjena v treh minutah.

Lodz, Poljsko. — Splošna stavka na Poljskem je zdaj končana. Kakor je zadnje dni izgledalo, je bilo pričakovati še hujših posledic, kakor so se dogodile. Delavske organizacije so sprejele pogoje, "pet odstotkov" povišano plačo in še nekaj drugih novih odredb.

Managua, Nicaragua. — Neki ameriškani aroplan je rešil življenje Juanu Lopez, kateri se je nahajal v rokah razbojnikov. Lopez, miroljuben človek, je bil napaden od razbojnikov in močno ranjen. Komaj je še taval dalje, da bi prišel do pomoči, nakar se pa sreča s poveljnikom od razbojnikov. Ta mu pa reče: "Zdaj si v mojih rokah, bije ti zadna ura." Ravno nato pa zakroži ameriški aroplan nad cesto, tega se pa vsi roparji ustrašijo in zbeže na vse strani. Lopez je potem mirno odšel v bližnje mesto, kjer je dobil pomoč.

Ta mesec sejo, naj skličejo izredno sejo, da ukrenejo, kar je potrebno ukreniti za korporativno vdeležbo, ali pa se naj društveni odbor domeni glede tega in povabi društvo k vdeležbi.

Iz Jugoslavije.

POROČILO, KI POKAŽE GNILO STRAN NEKATERIH JUGOSLOVANSKIH POLITIČNIH STRANK. — KOROŠKA IN DAVIDOVIČA SO ŽE NAMERAVALI U-MORITI. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Koroška so hoteli umoriti. Ljubljanski "Slovelec" z dne 6. okt. t. l. prinaša senzacionalno vest, kako so razni politični intrigantje nameravali umoriti Dr. Koroška, šefa Slovenske ljudske stranke in svoječasno tudi Davidoviča, šefa demokratske stranke v Srbiji. Poročilo se glasi:

"Belgrad, 5. okt. — Pribečevićev sin Stojan je nedavno napisal v "Politiki" članek pod naslovom "Nekulturna psihoza", v katerem dokazuje, da je belgrajsko prebivalstvo odobraval zločin 20. junija. Za ta članek mu danes odgovarja znani bivši voditelj in ustanovitelj Orjuna dr. Ivo Mogorović, ki je pozneje izstopil iz Orjuna radi njegovih nastopanj. V daljšem članku odgovarja med drugim na vprašanja Stojana Pribečevića, kdo je kriv nekulturne psihoze ter pravi, da naj to vprašanje stavi stvojem očetu Pribečeviću.

"Po mojem globokem prepričanju je Pribečević najkompetentnejši, da da na postavljeno vprašanje svojem sinu natančen odgovor. Neresnica je, da nosijo odgovornost za psihozo umorov, v kolikor so bili ne samo v Belgradu in v Srbiji, marveč tudi v prečanskih krajih, srbski politiki, marveč nasprotno, odgovornost za to nekulturno psihozo nosi izključno opozicija, dem. okolica. Danes že ni več nobena tajnost, da je bil v prejšnjih letih že trikrat napravljen načrt, da se Stjepan Radić umori. Znano je tudi to, da pri teh načrtih nikdar ni sodeloval noben srbski politik ali javni delavec. Nasprotno, izključno srbskih politikov je zaslug, da Stjepan Radić takrat ni bil ubit. Znan je načrt, po katerem bi se moral ubiti dr. Korošec ob priliki evharističnega kongresa v Novem Sadu, dr. Spaho pa istočasno v Sarajevu. Končno je znano, da so te načrte skovali Pribečevićevi pristaši. Znano je tudi to, da so se ti umori preprečili po zaslugi ravno Belgrada na intervencijo srbskih javnih delavcev.

Ko sva se s tovarišem vračala z nekega gotovega kongresa l. 1923 v Belgrad, sva na državni meji naletela na dvojico dvajsetletnih dijakov, ki sta mi bila znana že iz Belgrada. Ker mi je bilo njuno bivanje na meji sumljivo, sem takojšnjo obmejno policijo opozoril na ta dva mladeniča. Po kratki preiskavi se je ugotovilo, da sta dva mladeniča bila poslana od gotovih strankarskih Pribečevićevih prijateljev v inozemstvo z nalogo, da ubijeta dvojico tujih državljancev. Ko sva Atanasije Ristić in jaz ta dva zaslepljena mladeniča pripeljala v Belgrad, sem odšel k dr. Lukiniću, ki je takrat zavezal zelo zaviden položaj (pravosodnega ministra), da protestirava, ker se izrablja neizkušenost mladeničev in ker se cela naša država s takim zločinom zaplete v nevarnost

vojne in mržnje v celem kulturnem svetu. Dr. Lukinić je v navzočnosti Večeslava Vilderja odgovoril, da je to izključen posej in skrb znane organizacije in da se v tem upravnem odboru organizacije nahaja tudi on ter da nihče iz "ulice" ni ma pravice vmešavati se v njihovo delo.

Ljuba Davidović v nevarnosti.

Ko je Ljuba Davidović leta 1924 odšel v Subotico na shod, ga je tam pričakovala samostojnodemokratska mladina z jajci, krompirjem, batinati itd. V Zagrebu in v Sarajevu so Pribečevićevi pristaši sliše sprejeme priredili Ljubi Davidoviću, ko je hotel iti na shod v Djakovo. V Zagrebu je prišel k njemu neki mladenič in mu dejal: "Nikar ne hodite v Djakovo, ker vas tam čaka — smrt." Sedem mladeničev, samih pristašev SDS, je imelo nalogo, da Ljuba Davidovića umorijo v Djakovem ob priliki shoda. Ta mladenič, sedmi od te družbe, pa se je skesal in izdal načrt ter Ljuba Davidovića rešil smrti.

V začetku 1924 je dobil Ljuba Davidović mnogo pisem, v katerih so mu grozili z umorom. Stvar je bila tako resna, da smo nekateri od nas sklenili, da bomo Ljuba Davidovića brez njegove vednosti spremljali in varovali. Varovali in spremljali smo ga noč in dan, dokler ni minila nevarnost popolnoma. Ta potreba, varovati ga, je minila šele tistega dne, ko se je nekemu prvaku SDS, takratnemu aktivnemu ministru, sporočilo, da bo vsak dejanski napad na Ljuba Davidovića kaznovan na enak način.

Razni uboji in umori v Sloveniji so se storili od pristašev SDS. Ravnotako je znano, da po osvobojenju ni nikdar noben Srbijec, izvenzemski Punioš Račić, ki je Črnogorec, niti poskusil niti izvršil nobenega političnega umora niti v Belgradu niti v prečanskih krajih. Kolikor je bilo krvavega nasilja, se je izvršilo v času, ko je bil v vladi Svetozar Pribečević.

Mrtvec v vodnjaku.

Nedavno popoldne so se pojavili v gostilni Žive Zivančeva ob cesti Ečka-Perles v Banatu štirje delavci, po obleki sodeč najbrže Bosanci, ki so proslili za prenočišče. Ker so se zdeli gostilničarju sumljivi, jim je to odredel, nakar so odšli. Drugi dan zjutraj pa je hotel gostilničarjev sin zajeti v vodnjaku vode. V svojo grozo je opazil, da plava v vodnjaku moško truplo. Truplo so dvignili z veliko težavo iz vode. V njem so spoznali 40- do 50letnega Bosanca, enega onih štirih, ki so prejšnji dan proslili za prenočišče. Orožniki so ugotovili, da gre tu za zločin, kajti mož je bil najprej zadavljen in nato vržen v vodo. Sumijo, da gre za člana kake roparske tolpe, ki se je hotela znebiti svojega tovariša.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj,
ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
49 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098The First and the Oldest Slo-
venian Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Naročnina:	Subscription:
za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
za pol leta 2.50	For half a year 2.50
za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
za pol leta 3.00	For half a year 3.00

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.**POZOR.** — Številka poleg vašega naslova na listu znači,
da kdaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker
s tem veliko pomagata listu.DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na ured-
ništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu
je čas do četrta predpisa. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov
uredništvo ne vrača.

J. M. Trunk:

Ruske šole.

III.

Šolska doba je razdeljena v dve dobi, ki obsegata krog študij petih in štirih let. Pouk je vsaj na papirju brezverski, in skupen. Vse pravice in prednosti, ki se navadno pripoznajo pripravnim šolam, so popolnoma odstranjene. Vseučilišča, da navedem najznačilnejši slučaj, so otvorena in pristopna vsem državljanom od 16. leta brez vsake zahteve kakakega spričevala ali izpita. Vse je prosto na razpolago. Ničesar se ne zahteva za pouk, ni šolnine, na razpolago so knjige, pisalno orodje . . . vse, prav vse . . . tudi zajtrk naj šola preskrbi učenecem, ako se to zahteva. Uprava je v znamenju samouprave, kakor pač umevno. Upraviteljstvo se voli po šolskem sogovorniku, ki je sestavljen brez vsake razlike izmed profesorjev, dijakov, vratarjev, kurjačev in še drugih — činovnikov. Poučevanje mora pa vendarle biti pod nekim vsaj navideznim nadzorom. To nadzorstvo vrši skupina, ki je sestavljena iz zastopnikov šole, več zastopnikov krajevnega delavstva, enega delegata dijakov in činovnika, ki ga nastavi oddelek za javni pouk in vzgojo. Šola potemtakem nikakor ni več kaka šola, temveč je podobna bolj kakemu klubu, kakim zvezi vajencev, kjer ni nobenih razredov, pač pa vse nekaka delavnica, poskušališče v različnih panogah neke vrste obrti.

To je bil prvotni, utopistični načrt radikalne šolske reforme iz leta 1918.

Vsak razsoden človek mora spoznati, da je načrt ostal goli načrt, ker praktična izpeljava takih sanjarij je nemogoča, da si na papirju kaže v precej lep in prijetni luči. Podirati je vobče zelo lahko, zidati bolj težavno. Pri podiranju je bil novi šolski načrt uspešen in ni zadel na nekatere težkoče. Izločil je versko vzgojo in verski pouk, in odpravil je vse pripravne zahteve, vsako matrikuliranje. Pozitivna stran, namreč samouprava, brez plačilni dostop, k vsem učnim sredstvom, je običajna na papirju, ostala je pač neka prijetna utopija, kakor ves nauk, iz katerega je ta načrt izšel.

Nova šola, ali kakor so jo imenovali pod novim režimom "delavska šola", se nikoli ni splošno vpeljala. Po desetih letih v Rusiji ni več kot kakih deset takih šol, a še te so zelo izpremenjene, modificirane, in prvotni vladni načrt se pri njih komaj pozna, ker so se morale prilagoditi, kakor pač vsaka naprava, resničnim dejanskim potrebam. Boljševiški mogotci seve tega — rakanja ne pripoznajo, in če pridejo razni obiskovalci, da bi videli "uspehe" novega komunističnega režima, jim kažejo teh par šol, in zelo skromni obiskovalci, ki so večinoma cbožatelji novega sistema, so — zadovoljni in hvalijo, ker v nasprotnem slučaju se jim pokažejo vrata.

Omenil sem, da je šolsko vprašanje v najtesnejši zvezi z gospodarskim in političnim vprašanjem. Pripomnil sem tudi, da je novi režim, primoran po dejanskih zahtevah življenja, moral leta 1921 kreniti na drugo pot, ki je naravnost zanikanje vsega marksističnega nauka o ekonomskem življenju. Radikalne ideje iz l. 1917 so se umaknile novi ekonomski policiji. Zanimivo je zasledovati to novo pot na vzgojnem in šolskem polju. Ker so nameravali "izenačenje-zgihanje" vseh razredov končno morali, kakor so krmilarji zatrjevali, vsaj začasno opustiti in preložiti na poznejše čase, je izgubilo tudi politični vzgajanje državljanov vsak pomen. Prešli so na kapitalistični sistem, katerega je v velikanskem obsegu prevzela naša država sama. Posledica je bila, da se je nujno javila potreba posebnih specialistov, ki naj bi vodili ta velikanski "biznes" države. Obenem so morali komunisti tudi pre-

* PODLISTEK *

Drobtine s potovanja v domovino
in nazaj.

Maršal Marmon, znani človekoljubni generalni upravitelj naših krajev, je preustrojl našo domovino v popolnoma novem francoskem duhu. Marsikatera njegova uredba je ostala v veljavi še v daljno poznejšo dobo.

Uveljavljeni so bili novi carinski tarifi, poštna uprava je bila reorganizirana in prometna sredstva, kakor ceste in mostovi, so bila popravljena.

Kljub temu pa je strogi kontinentalni sistem ovalal hitrejši napredek trgovine in industrije. Dolgi mir, ki je sledil vojnemu letom, je zelo ugodno vplival na nadaljnji razvoj Ljubljane.

skrbeti potrebnih voditeljev, da se ohranijo na površju in držijo krmilo v pravi smeri. V to svrhu so napravili l. 1928 novi "šolski statut" in — retirirali.

Dočim so imeli prej le dva oddelka, so napravili zdaj tri. Da bi pa nova izprememba ne bila preveč podobna — rakanju, so novi oddelki priklopili drugemu oddelku. Novi statut je ostal dozda v veljavi; obdržal se je, ker je pač prirojen dejanskim potrebam, kakršne zahteva realno življenje.

SPET EN KORAK NAPREJ.

Chicago, Ill.

Nastop prekmurskega pevkega zbora "Jezero" zadnjo nedeljo se je obnesel tako dobro, da so bili vsi navzoči naravnost presenečeni.

Že sam pogled na zbor je osupnil občinstvo. Pevke so bile oblečene vse v enake, svetlozelene, skoraj bele, svilnate obleke z okusnimi svetilkojimi se našitki. V bajni luči odra je bil to v resnici krasen pogled. Moški, s svojimi črnimi oblekami, belimi srajcami in "tuxedo" kravata, so dodali temu prizoru pravo ozadje. Tako primerne, finega nastopa v naši dvorani se ni bilo.

Na svojih prejšnjih prireditvah je pelo "Jezero" le prekmurske pesmi, to pot pa je pelo same splošno slovenske pesmi. Izredno številno občinstvo je s svojim burnim ploskanjem pokazalo, da je bilo s petjem prav zadovoljno.

Naši trije gospodje, župnik Rev. Anzelm Murn in njegova duhovska pomočnika Rev. Kerubin Begel in Rev. Paskal, so nastopili s kratkimi nagovori, vsi trije iskreno pozdravljeni od občinstva.

Burka "Za letovišče" je kratkočasil navzoče, da bi jih bolj ne bila mogla. Igralke, kakor nekateri igralci so pokazali naravnost neverjetne talente. Po dvorani je bilo toliko smeha, da so morali igralci na odru včasih kar počakati z govorjenjem. Mr. Steve Foys je kot Lucrezio ne samo sebe prav pridno zalival, temveč se je spomnil tudi žejnega šepetala in mu postregel s kupico pijače. Občinstvo bi bilo rado, da bi bil Steve nastopil tudi s kakšnim kupletom. Upamo, da bo prihodnjič.

Občudoval sem delavnost in požrtvovalnost naših prekmurskih bratov pri tej prireditvi. Kakor že neštetokrat prej, tako so tudi zdaj pokazali, da se ne ustrašijo nobenega truda, pa tudi nobenih stroškov, kadar gre za korist cerkve. Če primerjamo njihovo število s številom drugih Slovencev, ki spadajo k naši cerkvi, jih moramo še toliko bolj občudovati. Prijeli ste prav krepko, dragi prekmurski rojaki! Le tako naprej! Vztrajno delo je še vedno rodilo in mora roditi uspeh. Prosta zabava zvečer je bila tako živahna, kakor že dolgo ne. Ali mi boste zamerili, Svetostefanci, če zopet omenim našo tretje pevsko društvo "Kastrolo"? Nekaj imen sem obja-

vil že zadnji teden, izpustil pa sem pomotoma Mr. Joe Cernjanca, Mr. John Tomšeta in še nekaj drugih. Vsa imena bomo objavili o drugi priliki. — Mr. Fajfar se ni samo prišutil z raven, kakor je bilo zadnjič žaljivo poročano, temveč je eden glavnih ustanovnikov te nadebudne organizacije. Pri omenjeni večerni zabavi je "Kastrola" dokazala, da lahko pole v štirih, če treba pa tudi v petih različnih jezikih. Mr. Cerjanc je bil izbran za organizatorja. Prihodnji teden bo imela "Kastrola" posebno vajo in bo v kratkem nastopila javno, kje, ne smem povedati. Ne mislite, da bo pri "Zlatem kozlu" — Svetostefanci, pazite na "Kastrolo"!

Ivan Račić.

ZOPET SKLENJENO PRIJATELJSTVO PRI SLADKI KAPLJICI . . .

Joliet, Ill.

Včeraj je bila nedelja. Vreme je bilo srednje in Tone se je držal tudi bolj srednje. Kaj bi se pa postavljaj, ko je vse skupaj ena figa. Po Broadwayu pride doli prijatelj Martin. Lepih rudečih lic, vroč in navdušen, da se mu je kar izpod klobuka kadilo. Sarkastično me ogovori: "No, Tone, kaj paščebo prodajaš?" — "Jo ja, če kaj kupiš," mu odgovorim. Potem mi je jel Martin razkladati, da je obiskal svojega prijatelja na Hickory, kateri da je že pred 14 dni prešel in da ima tako sladko božjo kapljico, da bi jo še angeljci pili. Tako spretno je opisaval "božjo kapljico", da me je resnično za trenutek zainteresiral in začelo se mi kar sline cediti. — Takega bi še Tone stisnil kak kozarec, sem si na tistem mislil.

V tem trenutku pa naša sosedica odpre vežna vrata in se živahno prismeje ven na por. "Kaj pa ugibata, kaj?" — "He, nič hudega," se hitro oglasi Martin. Beseda je dala besedo, Martin dobro pogrešil "božje kapljice", je vrtil svoj jeziček, da ni ostal nobene dolžan sosedu, da si je tudi ona tako hitela, da je Martin večkrat moral prekiniti z besedo, če ni hotel, da bi oba hkrati govorila. Prišel je pogovor o grozdju in vinu in sosedu je jela hvaliti svojega. Martin zvit kot sam lisjak, je dejal, da ji tega ne verjame, dokler ga ne pokusi. Rezultat tega je bil, da je sosedu naju povabila v hišo, seveda nama, da se vsedeja in pred naju pa je postavila en

"pičér" res okusne dobre "božje kapljice". Martin ga je stisnil par kozarcev in lica so se mu še bolj pordečila. Tudi zgovornejši je postal. Tudi jaz, da si sem šel precej zgreven v hišo, sem se po par kozarcih ogrel in postal živahen in navdušen. Govorili smo o tem in onem. Konečno sta Martin in sosedu še zapela. Da je Martin tak pevec, nisem verjel. Pa tudi sosedu je pela. Najbolj lepota pela ono:

"Oj vinček, hoj, hoj,
bodi dober z menoj,
nikar me ne vrzi
pod mizo nočoj. . ."

No, pa tako ga nismo cukali, da bi nas pod mizo metal, ampak toliko, da smo postali navdušeni in zgovorni.

Letošnji je res dober. Še mene je skušnjava premotila, da ga bom tudi letos kupil, četudi je moj državni blagajnik bolj švoh. Pa za dobro stvar se vse prenese. Bo že kako tudi za to. Vesel sem pa tudi, da sva se lepo s sosedo zbgala. Saj ni naša ženska, le rada malo zaropota, pa spet kmalu odpusti. Zdjaj pa moram paziti, da jo ne razžalim več.

Kaj je kaj drugega novega pri nas? Vedno kaj. Dne 16. oktobra je bila pripeljana mrtva iz umobolnice iz Kankakee Mrs. Anna Ramuta, vdova stara 60 let. Na mrtvaškem odru je ležala pri svojemu sorodniku, pri John Marinciču, na North Broadway. Sprevid je bil 19. oktobra ob 9. uri dopoldne s peto sv. mašo v cerkvi sv. Jožefa. Potem so jo pa odpeljali na Aurora, Ill., tam tudi počiva njen soprog. V Aurori zapušča eno še samsko hčer, v Waterloo, Ia., pa tri vnuke. Naj počiva v miru in sveti ji naj večna luč!

Gospa Storkija je letos zelo marljiva in kar lepo počasi deli svoje odpustke po našem slavnem Rimu. Te dni se je ustavila pri družini Mr. in Mrs. Anton Umek na 1103 1/2 N. Hickory St. in jim pustila za spomin pridnega in zdravega sinčka, katerega so prav veselili. — Potem se je zglasila tudi pri družini Mr. in Mrs. E. Malnar na 1112 N. Broadway in tudi njim pustila krepkega sinčka. Obem družinama moje iskrene čestitke!

Pozdravljam vse naše po hribu in dolini! Tone s hriba.

KAJ JE NOVEGA V DALJNI MONTANI?

Walkerville, Mont.

Ker ne vidim nobenega dopisa v našem priljubljenem Am. Slovincu, zato hočem jaz poročati par novic iz naše naselbine. Vreme imamo kakor v aprilu. Vedno se spreminja. Zadnji teden nas je obiskala že huda zima s snegom vred. Zbali smo se že, da se bo ugneznila pri nas za nadaljnih osem mesecev, pa vendar je prišla premoč nekeje od juga in potisnila starko zimo za nekaj časa nazaj nekaj za montanske hribe. Seveda ni odšla za dolgo časa, zato je bodimo pripravljani.

Ker nas je mala skupina Slovincov, zato je tudi bolj malo novic. Vendar jih pa imam ne-

kaj na roki. Zadnjo nedeljo je bil krščen sinček Mr. in Mrs. Pete Metesh v tukajšnji irski cerkvi sv. Lovrenca. Krstili so ga imo Viljem Henry. Kumuvala sta Mr. in Mrs. Dražich. Ker je to že običajno, da se ob takih prilikah pripravi gostija, kamor se povabi svoje prijatelje in znance, tako smo bili tudi mi povabljeni na to gostijo, z malo izjemo vsi Slovinci iz naše naselbine. Ker imenovana družina živi približno dve milj na severni strani naše naselbine na svojem velikem in lepem "ranču", zato smo si zapregli vsak svoje "lizike", katere lažje dihaajo, kadar vozijo navzgor, kakor pa mi sami. Ko smo dospeli tja, kaj v hišo, smo se zvrstili za mizo, katere je bila bogato obložena z zemeljskimi dobrotami. Kajpada ni bilo dolgo, ko smo postali vsi židane volje. V to dobro voljo nas je spravil "kalifornijski", kateri je naša srca razgrel in naš duh poživel. Počutili smo se mladi in naša grla so postala gladka. — Zatorej smo mi starejši zapeeli par lepih narodnih slovenskih pesmi. Naša mladina, zlasti fantje in dekleta, so pa pridno navijali lep nov gramofon, katerega si je ta družina nabavila pred kratkim. Najbolj se nam ugajali lepi slovenski rekordi, ki so mojstersko izdelani. Njih glasovi so segali v sredino naših src, da smo se čutili, kot bi bili v naši stari domovini. Bilo je pa tudi humorja in smeha, ko je naša mladina plesala takozvani "povstertanci".

Tako smo se veselili in zabavali pozno v noč in nato smo se lepo prijateljsko razšli. Zaprli smo zopet naše "lizike", katere so zdržale navzdol, kakor bi šlo za stavo. Lušno je bilo, da bi vsaj še večkrat bilo tako. V tem se lepo zahvalim Mr. in Mrs. Pete Meteshu v imenu vseh, ki so bili navzoči na tej vaši gostiji, za veselo in prijazno povabilo in postrežbo, katero ste nudili vsem gostom jednako. Bog Vas živi!

Mlademu Viljemu pa želim, da bi raste in se razvil v krepkega fanta in bil tako enkrat močna opora svojim starišem. Toda, to še ni vse. Zadnjič sem slišala, da so dobili nekaj novega pri Mr. in Mrs. Tom Doyle na 1411 B. St. Dobili so brhko hčerko. Mati tega otroka je hčerka tukaj dobro poznanih slovenskih starišev Mr. in Mrs. F. Kunsta. Da se bodo tudi tam neko nedeljo dobre imeli, lahko že vnaprej povem. Za eno glavo se je pomnožila tudi družina Mr. in Mrs. John Prasper, 51 W. Daily St. Dobili so sinčka. Vsem tem novodošlim novorojenčkom kličem dobrodošli v našo sredo. Staršem pa moje čestitke!

Delavske razmere so še dokaj dobre. Ni več delavcev brez dela in kompanije so zvišale plače za 50c na štih z dnem 1. oktobra. Toda od tega nima delavec nič, ker se je zopet vse podražilo. Delo je pa težavno po teh majhnih. Kogar rado zebe, naj pride delat v tukajšnje majne, se bo gotovo (Dalje na 4. str.)

Kaj je novega v Lawndiju?

— To, da opazovalec raje čita "Amer. Slovincu", kakor lawndalsko tetko . . .

Naj gre v kroniko . . . — Ta teden je nam poslal neki rojak svoto \$2.00, da mu naj nemudoma začnemo pošiljati Amer. Slovincu. Pravi: "Dosljej sem čital ta rdečo tetko "P.", ki pa tako laže, da se mi ura ustavi, kadar jo čitam." Izborna priznanje za nekoga!

Odčitostnost. — Gospa je priredila gostijo in povabila prijatelje. Nenadoma pa se je premislila in naročila služkinji, naj sporoči povabilencem, da je pojedino preložila.

"Kako pa naj rečem?" je želela podrobno pojasniti.

"Tako, kakor ves, da je prav. Ne ljubi se mi namreč pripravljati gostijo, zaradi lepšega pa reci, da sem zbolela."

Služkinja je odšla in opravila tako, kakor ji je bilo naročeno.

"Za božjo voljo! Kaj je vendar povzročilo gospe tako nevarno bolezen?" se je ustrašil eden prijateljev.

"Nič drugega kakor to, da se ji ne ljubi pripravljati pojedino," je odkrito odgovorila.

Navada — železna srajca.

Železniški sprevodnik pride zvečer iz prijateljske družbe precej sladko ginjen domov. Da ne bi svoje razburljive žene zbudil, se skuša prav po tistem spravi v spalnico, kar se mu tudi posreči. Že hoče previdno zlesti v posteljo, kar zapazi, da je pustil vrata odprta. Po prstih se splazi do vrat, prime za ključko, zarjove na ves glas: "Pozor!" in zaloputne vrata.

Umetnost. — Neka dama je

naročila portret, s katerim pa ni bila zadovoljna, dasiravno je bil umetniško dovršen. Tudi plačati ga ni hotela. Slikar se je ponudil, da bo napravil par sprememb, potem pa bo slika tako slična, da jo bo celo njen kužek takoj spoznal. Ko je naslednji dan prišel s sliko, je njen pes takoj skočil k slikarju ter portretu lizal roko. Seveda je bila dama sedaj s portretom zadovoljna in slikar je prejel svoj honorar, dasi ni niti ene poteze spremenil. Ko pa je odhajal, se ni mogel dovolj nasmejati svoji iznajdljivosti, kajti sliko roko je namazal — z mastno klobaso.

Divje ženske. — "Ko mi je

bilo morje razbilo ladjo," je pripovedoval kapitan Vlasič, "me je vrglo na otok, kjer so bile same divje ženske in vse brez jezika."

"Ta je lepa!" se oglasi neka dama, "potem pa niso mogle nič govoriti."

"Saj zato so bile najbolj divje," odvrne kapitan Vlasič.

Leta 1821, povodom knežjega kongresa pod Metternichom, se je v Ljubljani zbralo veliko število diplomatov in drugih dostojanstvenikov. Ob tem času so bile s francosko ustavo preklicane tudi povečini tedanje francoske uredbe.

Zemljepisni podatki.

Ljubljana, glavno mesto Slovenije, leži ob vzhodni 364 m visokega Ljubljanskega Gradu, v prijazni rodovitni dolini. Skozi mesto teče Ljubljanka, ki je plovna le za čolne in ki ponikne trikrat pod zemljo in se zopet trikrat prikaže na dan kot Unec, Pivka ter nazadnje na Vrhniki v več manjših izvirkih kot Ljubljanka. Na južnem delu mesta se odcepi iz Ljubljanske Gruberjev kanal, ki se združi z reko zopet na vzhodni strani mesta. V Trnovem se izliva v Ljubljano večja potoka Mali Graben in Gradaščica. Južno Ljubljane se razprostira Ljubljansko barje, za katerim se dviguje z bujnimi gozdi porastli Krim (1107 m). Na nasprotni strani leži veliko in popolnoma ravno Ljubljansko polje, ki meji ob bregu Save na Kamniške Alpe in

Karavanke. Južno-vzhodno Ljubljane se dviga Rožnari Golovec (438 m., a na zapadni Rožnari (z romantičnim Tivolijem in Šišenskim vrhom). Vsled ugodne geografične lege ima Ljubljana pravo subalpinsko podnebje. Število prebivalcev je znašalo po zadnjem ljudskem štetju (stanje dne 31. januarja 1921) 53,306, število hiš pa znaša danes okroglo 2300.

Ogledovanje mesta.

Sledeč cestni železnici od glavnega kolodvora, zavijemo po nekaj korakih na levo po Miklošičevi cesti in že te na desni pozdravi prva mogočna zgradba "Justična palača". Poleg pravosodne uprave s potnimi dvoranami se nahaja v ogromni palači tudi davčni urad za ljubljansko okolico. Pročelje stavbe diči z velikomestnimi hišami obdani Kralja Petra trg, v sredini posejan z okusnim parkom.

Nadaljuješ pot po Miklošičevi cesti mimo "Vzajemne posojilnice" in hotela "Union", trinadstropne monumentalne

zgradbe, z restauracijo, kavarno in obsežno koncertno dvorano, mimo Franciskanske cerkve na desni ter Delniške tiskarne in Zadržne gospodarske banke na levi strani in že stojiš na Marijinem trgu. Pred teboj te pozdravlja zelenkastomodra Ljubljanka, v ozadju pa strmi Ljubljanski grad s svojo romantično naravno lego.

Marijin trg diči kolosalni spomenik največjega slovenskega pesnika Prešerna, monumentalno delo domačega kiparja Ivana Zajca.

Po Prešernovi ulici dospesh mimo Mestne hranilnice, krasne trinadstropne stavbe, k glavni pošti, središču mesta.

Pred teboj se boči na desni "remek-delo" novejših domačih stavbenih tehnik — palača Ljubljanske kreditne banke, v kateri se nahajajo poleg uradnih prostorov in številnih stanovanj za bančno uradništvo še razni zabavni lokali, kakor: bar, kavarna in restavracija. Palača je štirinadstropna in najmodernejše urejena.

Misteriozen zverinski zločin nad Bledom

Bled, 8. oktobra. — Turisti, ki delajo izlete z Bleda, občujejo radi tudi priljubljeni Babji zob nad Bohinjsko Belo, znan po svojem prelepem razgledu zlasti proti Bledu, kjer se ob jasnih dneh razloči skoraj vsaka hiša, a znan tudi po številnih podzemskih jamah in po romantični okolici.

Najbolj pripravna pot na Babji zob je ona z Bohinjske Bele. Pri Rotovi gostilni kreneš na levo, prekorači leseni most čez Savo ter se prične vzpenjati v kameniti hrib. Po tridesetih precej napornih korakih dosežeš v vas Kupljenik, ki šteje 16 hiš. Od tu prideš zopet v trideset ur do prve pastirske kočice pod Babjim zobom.

Med pastiricami in pastirji, ki pasejo tukaj livno, sta bili do preteklega tedna tudi 14-letna Justina Jeretova ter 16-letna Justina Frelihova, obe s Kupljenika. Enkrat v zadnjih dneh septembra jima je zašla živina predaleč v gozd. Ko sta šli deklici zavračati živino in sta se plazili skozi robidovje, sta našli med visokimi smrekami in bukovim drevjem globoko kotanjo, ki je bila vsa požgana, a sredi nje je bil velik kup kamenja, prsti in listja. Radovedni, kaj je pod kupom, sta začeli drezati s kolom vanj. Iz kupa je začel pri tem prihajati neznošen smrad, tako da sta morali odnehati z razkopavanjem in se vrniti domov, ne da bi zadostili svoji radovednosti.

"Ko se je Justina vrnila," mi je pripovedovala mati Jeretove, "sem začutila smrad, prav kakor po mrlju. Kje si bil, deklič, da tako smrdiš?" sem jo vprašala. Justina je začela nato pripovedovati, da je odkrila s Frelihovo globoko kotanjo, v kateri se nahajala groblja, izpod katere da se širi mrtvaški duh. Naročila sem ji, naj zjutraj, ko bo šla zopet past živino, dobro pregleda, kaj se skriva pod kamenjem, da mi bo vedela kaj več povedati o tej skrivnostni najdbi."

Naslednjega dne sta Jeretova in Frelihova zopet odšli pod Babji zob ter pričeli z vso vnejo odstranjevati težko kamenje z groblja. Vendar sta tudi takrat morali odnehati zaradi groznega smrada. V mračni okolici jima je naenkrat prišla misel, da odkopavata grob, v katerem je skrila neznana žrtev. Na o-krog potreseni pepel jima je to misel še potrdil in jima vzbudil sum, da je zločinec svojo žrtev zažgal.

Kljub temu sta šli pogumni pastirici tudi tretji dan na delo, da pojasnita, kaj je v zagonetnem grobu. Vzdržali sta kljub smradu in razkopali grob. Kar sta našli je potrdilo njune slutnje. Izvlekli sta nanoreč izpod kamenja in prsti več kosti, kos ženske srjace ter plavo žensko krilo. Ko sta zvečer prišli domov, sta povedali, kaj sta našli, nakar je posestnik Marko Burja pismeno obvestil orožniško postajo na Bledu, da so odkrili jamo, v kateri se je moral izvršiti strašen zločin.

V četrtek, r. t. m. sta se odpravila na pot orožnika Davon Frece in Martin Otrin. Na Kupljeniku se jima je pridružil posestnik Marko Burja, nakar so skupaj odšli proti Gradšču, za katerim leži kotanja.

Orožnika sta odstranila kame-nje in prst ter dognala, da je bilo z njima pokrito sveže po-gorišče. Poleg ožganih kosti sta našla zlato zapestnico za žensko uro. Na četrveroglatem vložljivem delu za uro je vtisnena črka A. Našla sta dalje par ženskih svilenih nogavic in posamezne kose ženske obleke, vse to blatno in umazano od krvavih madežev.

Orožnika sta kosti in vse, kar sta našla, spravila v vrečo ter po zasljanju obeh pastiric in vaščanov odšla nazaj na Bled, kjer sta dala preiskati kosti zdravniku dr. Ivanu Beneditku. Iz uradnega poročila ljubljanski orožniški komandi je razvidno, da je dr. Benedit ugotovil, da so najdene kosti človeške, najbrže ženske ter da predstavljajo; hrbtnico, posamezne dele levih reber in nog, desno lopatico, levo nadlahtnico in levo ključno kost.

Po najdenem krilu iz ševijota, kakor tudi po srjaci s kletkanimi čipkami je sklepala orožniška postaja, da je postala žrtev neznanega zločinca boljše oblečena ženska, bržkone kaka tujka, ker so takojšnje poizvedbe dognale, da ne pogrešajo na Gorenjskem nobene domačinke. Po nepoškodovanih svilenih nogavicah in po ostankih obleke domnevaajo, da je storilec svojo žrtev najprej umoril, jo nato slekel, razsekjal na drobne kose in metal kos za kosom na ogenj, da je večina okostja popolnoma zgorela. Proti koncu r. beljskega početja se je morilec iz neznanega vzroka najbrže prestrašil, pogasil ogenj, vrgel na žerjavo nogavice in posamezne dele ženske obleke, zakril vse to s kamenjem in prstjo, potem pa pobegnil.

Ostanke sežganega trupla so po zdravniški preiskavi položili v zaboj in jih odnesli v mrtvašnico blejskega pokopališča, kjer čakajo sedaj, da pride odlok pristojne oblasti, kaj naj ukrenejo z njimi.

Orožniki so od četrtega neumorno na delu, da bi dognali, kdo je bil zločinski morilec in kdo njegova žrtev. Danes so pričeli poizvedovati po tukajšnjih hotelih in penzijonih, če ni morda v poletni sezoni nenadoma izginila kaka tujka. Poizvedovanja so uvedle tudi policijske oblasti v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in v raznih inozemskih mestih. Preiskava je ostala doslej brez uspeha. Splošno mnenje je, da je moral izvršiti grozni umor kak turist, ki dobro pozna teren ter krajevne razmere.

Na Gorenjskem so se raznesle vesti, da sta našla orožnika poleg zlate zapestnice tudi nekoliko biserov in da je morala biti žrtev kaka bogata inozemka, ki jo je umoril pri izletu na Babji zob njen spremljevalec. Vesti o najdenih biserih pa so se izkazale kot neresnične.

Pod vladjo Julija Andrssyja je bil bankir Geldborger finan-cier madjarske države. Nekega dne ga sreča Andrssy na cesti in hoče začeti z njim nova pogajanja za posojilo. "Dobro jutro, gospod Geldborger," ga je pozdravil Andrssy. "Če nimate ničesar več pristaviti kot prva dva vokala v mojem imenu, najbrž ne bova spravila nobene kupčije," je odvrnil kapitalist.

KRONANJE MONIVONGA, KRALJA KAMBODIJE.

Ta slika predstavlja kronanje kralja Monivonga in je bila posneta v Phnompenh-u, kar je glavno mesto Kambodije. Ob tej priliki se je vršila veličanska parada in različni narodni obredi. Stari kralj, oče novega kralja je umrl pred enim letom, nakar je sin zasedel prestol.

To in ono iz širokega sveta.

KAKO SE IZOBRAZUJE ANGLEŠKI DELAVEC.

Anglija je še do nedavna bila dežela, kjer so bile ljudske množice najbolj zapuščene, zanemarjene in nevedne. Še ne polnih 50 let imajo tam zakon, ki sicer ne proglašja šolske obveznosti, pač pa pravico vsakega otroka do obiskovanja šole. Pismenost še do danes ni popolnoma prodrla in je mnogo takih, ki so se šele v poznejših letih naučili brati in pisati.

Posebno vneto in uspešno razširjajo izobrazbo med ljudskimi sloji delavske organizacije, ki prirejajo številne izobraževalne tečaje. Angleško delavstvo — kakor vsake drugo v civiliziranih deželah — pa žela tudi po višji izobrazbi, ki je zlasti na Angleškem spričo silno dragega študija na univerzah za revnejše sloje skoraj nedosegljiva. Ustanovila se je organizacija za izobrazbo delavstva: Workers Educational Association (W. E. A.), pri kateri sodelujejo država, občine in vseučilišča.

Tečaji, ki jih prireja, so popolnoma demokratično organizirani; učenci določajo učne predmete in sami volijo učitelje. Politično so ti tečaji popolnoma nevtralni. V Londonu in nekaterih drugih večjih mestih ima delavstvo tudi nekaj marksističnih visokih šol. Vse te delavske visoke šole — tako je izjavil Rennie Smith na tostvarnem predavanju na Dunaju — pa hiraajo predvsem na dvojem: Prvič manjka primernih učiteljskih moči, drugič se pa Anglež sploh le nerad peča s teoretičnimi nauki.

Velikega pomena je Ruskinov kolegij v Oxfordu, internat, ki ga vzdržujejo razne delavske organizacije ter drugi dobrotniki. V kolegij sprejemajo posebno nadarjene delavske dijake, da studirajo tamkaj 1—2 leti. Iz tega izvoda je izšlo doslej več voditeljev odnosno poslancev delavske stranke.

SKRIVNOSTNA SPREMLJEVALKA.

Po londonskih ulicah hodi v zadnjem času mlad mož v spremstvu starejše ženske. Par vzbuja pozornost, ker je žen-

ska nekam nemoderno oblečena. Drugega posebnega pa na njima ni opaziti. Ker je ženska očitno že v letim, se nikomur ne zdi čudno, da jo mladi mož z veliko skrbnostjo vodi posebno tedaj, kadar prekoračila cesto. "Rodoljuba z dežele pač", si mislijo Londončani, "ki se jima ob ogromnem londonskem prometu vrti v glavi." Toda nekega dne so londonski listi prinesli senzacijo: fotografijo tega para. Ko sta? Avtomatična ženska in njen iznajditelj! Ženski stroj more hoditi, premikati roke in obračati glavo na desno in levo, kakor bi govoril. Mladi mož nosi na sprehodil z ženskih avtomatov pri sebi majhen enostaven stroj, ki čudni ženski stvor nadzira in mu določa korake in gibe. Iznajdba je skrivnost, ki je iznajditelj še nikomur ni odkril. Le toliko pravi, ad so ti izprehodi zanj izredno naporni in mučni.

PRAZNOVERNI NA POTOVANJU.

V Budimpešti imajo izložbo praznovernih, ki nudi interesantno sliko različnih oblik pojavov teh ljudi, ko gredo na potovanja. Najnavadnejša oblika teh praznovernih je ta, da ne morejo zapustiti hotelov, če steče pred njimi kaka črna mačka ali pa srečajo kakega meniha. Velik odstotek ženskega sveta ne gre na potovanje, ne da bi preje vprašal čarovnico, če se bo kaj zgodilo. Gotove ženske imajo navadož da vprašajo, katero kopalnico je dobro zanje, oziroma, ali smejo zaupati možu, ki med tem časom ostane doma. Prerokinja mora odgovarjati na vprašanja po sreči, po železniških nesrečah in kaj naj vzamejo s seboj. V modo so prišle opice, katere vzame ženski svet na pot.

Vendar pa je razlika po stanovih. Ko so hoteli približno določili navade posameznih stanov, so vzeli slučaje in hoteli določiti nek povprečni tip takih ljudi. Tako so prišli do tega, da imajo veleposestniki navado, da poiščejo nekoga, ki pokusi jed, predno jo sami vzamejo v usta. Ljudje iz diplomatskega sveta sedijo red-

no pri določeni mizi. Navadno pa pri taki, kjer ne more pasti nič na glavo. Turki gredo navadno na najvišji prostor, odkoder imajo najbližjo pot na streho. Turki se boje ognja. To izvira odtod, ker imajo v svoji domovini zelo veliko lesenih hiš, katere ogenj kmalu upepeli. Celotno navado imajo, da izbirajo hotele, kateri so najvišji. Njihov ideal je ameriški nebotalnik, ki nudi s svojim železom in kamnom razmeroma največ varnosti.

Pri nekaterih so našli, da gredo na številke. Zlasti je nesrečna številka 13. Večina hotelov je morala to številko odpraviti. Mnogo pa jih je, ki hočejo spati ravno na številki 7, oziroma na drugi določeni številki.

Razstava nudi sliko tisoč in tisoč malenkosti, ki dokazujejo, da praznovernih ljudi ne bo nikoli zmanjkalo.

MATI ZAŽGALA SINA.

Strašen zločin, da malo takšnih se je zgodil v vasi Kaciki v Stari Romuniji. Družina Zavarescu, ki jo tvorijo mati, sin in sestra, je pred kratkim podedovala veliko imetje. 31letni sin, ki je bil dolej zaposlen v prevoznih strojih je tedaj zapustil delo in se vdal pohajkovanju ter pijančevanju. Mati in sestra sta mu to očitali in je prišlo radi tega opetovano do razburljivih prizorov. Te dni se je vrnil Zavarescu pozno ponoči domov in legel pijan spat. Ko je spal sta ženski polili postelj z bencinom in jo zažgali. Zavarescu se je hotel rešiti iz goreče postelje na prosto, a vrata v sobo so bila zaklenjena. Soba je zgorela in nesrečnež je odnesel tako težke opekline, da je kmalu potem umrl. Pred smrtjo je naznanil mater in sestro policiji in povedal, da sta med tem časom, ko se je hotel rešiti iz goreče sobe, stali na hodniku pred vrati. Obe zločinki so aretirali in so ju morali na potu v zapor ščititi pred ogorčnim prebivalstvom, ki ju je hotelo linčati.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

Pouk o tem in onem.

VEČERNE ŠOLE ZA ODRASLE.

Vedno bolj se pojavlja želja in prizadevanje široke mase nadaljevati učenje tudi po šolskih letih. Temu hrepeneju služijo večerne šole. Vzgojitelji imajo popolnoma prav, ako trdijo, da je to najvažnejše gibanje v napredku človeštva, ki ga je svet kedaj videl.

Navadno človek misli, da so ljudske šole le za mladino. Ali nedavne psihološke študije so pokazale, da formalno šolanje ni nekaj, kar mora prestat z odraslostjo. Odrasli učenci na visokih šolah in tudi v ljudskih šolah so pokazali, da morejo biti odrasli jako dobri dijaki. Dejstvo je, da se najboljše učijo ljudje v starosti od 30 do 39 let, kakor je to dokazala nedavna psihološka študija. To dejstvo utegne imeti za posledico reorganizacijo šolskega programa, ki naj odgovarja zahtevam raznih starosti dijakov.

Strokovnjak za izobrazbo odraslih v federalnem prosvetnem uradu, L. R. Alderman, je mnenja, da bi se okoli 25 milijonov ljudi v Združenih Državah lahko koristno posluževalo večernih šol. Število večernih učencev je danes razmeroma malo, ali, ako bi večerne šole bile povsod tako dobre, kakor so v nekaterih kraljih, bi število poslušalcev, mesto, da je 1,000,000 kot danes, lahko poskočilo na 10 ali 12 milijonov.

L. 1910 je le kakih 135,000 oseb pohajalo večerne šole. Vpis se je l. 1912 povečal na okroglo 420,000 oseb. l. 1918 na skoraj 600,000, l. 1922 na 850,000 in l. 1924 na 941,000 dijakov.

Razmerje med številom večernih šolskih poslušalcev in onim podnevnih dijakov je jako različno po poedinih mestih. Dočim v Gary, Ind., ena šestina odraslih prebivalcev pohaja večerne šole (skoraj 30% več kot jih pohaja šola po dnevu), znaša v drugih mestih število večernih dijakov le en odstotek od števila podnevnih učencev.

Iz poročila prosvetnega oddelka vlade je razvidno, da večina mest čez 100,000 prebivalcev imamo kako vrsto večernih šol. V nekaterih mestih je malo učencev in tečaji so omenjeni. Več kot ena tretina mest s prebivalstvom od 30,

000 do 100,000 ima večerne šole, ali v mestih od 2500 do 10,000 prebivalcev je redkekdaj najti večerne šole. Na deželi jih je še manj, ali tam, kjer so, napredujejo jako dobro.

Šolnina.

Nekatere večerne šole zahtevajo plačilo male šolnine. Največje večerne šole so v večjih mestih, kjer je poduk popolnoma brezplačen.

Zanimivo je, da večerne šole v Worcester, Mass., obstojajo že 78 let. V tem mestu je navada, da zahtevajo šolnino \$15 za začetno šolanje in \$20 za višje šolanje.

Večerne šole v nekaterih tipičnih ameriških mestih.

V mestu Los Angeles je l. 1926 pohajalo večerne šole 62,630 dijakov. 25 šol je odprtih po dva do pet večerov na teden in poduk znaša po dve uri vsak večer. Šole so odprte učencem do starosti 40 let.

Starost, šolski obisk in poklic učencev je naveden v sledečem zanimivem poročilu mestnega šolskega nadzornika:

1. Najstarejši učenec je 83 let, najmlajši 18 let.
2. Največje število učencev je bilo v tečaju strojepisja.
3. Povprečna starost učencev je 27 let.
4. Več kot 67 odstot. od vseh dijakov večernih srednjih šol je poročenih.
5. V neki tipični šoli so bili dijaki po poklicu sledeči: 185 pisarniških uradnikov, 164 stenografistinj, 111 hišnih gospodinj, 45 trgovcev, 16 inženirjev, 3 kiropaktorji, 2 knjižničarji, 2 zdravnik in 2 zobarji.

Večerne šole v Los Angeles podučujejo 9 predmetov vseh mogočih vrst. Tečaj umetnosti, glasbe, zgodovine, književnosti in dramatike privlačujejo veliko število dijakov.

Mesto Buffalo, N. Y., vzdržuje večerne šole že 30 let. V letniku 192-27 je več kot 28,000 dijakov pohajalo večerne šole. Dijaki so bili vseh mogočih poklicev in skoraj vseh narodnosti sveta. Povprečna starost dijakov je bila 31 let. Šola nudi tečaje kulturne in praktične vrednosti. Ako je vsaj 15 dijakov zahtevalo tečaj v kakem predmetu, poslužilo se jim je, ako se je le moglo najti primerno učiteljsko silo.

(Dalje na 6. str.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:	Za dinarje:
\$ 5.00\$ 6.15	200 Din\$ 4.45
10.00 11.25	500 Din 9.80
15.00 16.35	1000 Din 18.90
20.00 21.45	1500 Din 28.00
25.00 26.55	2000 Din 37.00
35.00 36.70	3000 Din 55.40
50.00 51.90	4000 Din 78.50
75.00 77.80	5000 Din 91.00
100.00 103.00	10000 Din 182.00
200.00 204.50	15000 Din 278.00
300.00 306.00	20000 Din 368.00
400.00 407.50	30000 Din 548.00
500.00 509.00	40000 Din 724.00
600.00 610.50	50000 Din 902.00
700.00 712.00	60000 Din 1082.00
800.00 813.00	70000 Din 1260.00
900.00 914.00	80000 Din 1441.00
1000.00 1015.00	90000 Din 1626.00

Za pošiljke po pošti se sprejema naziv Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

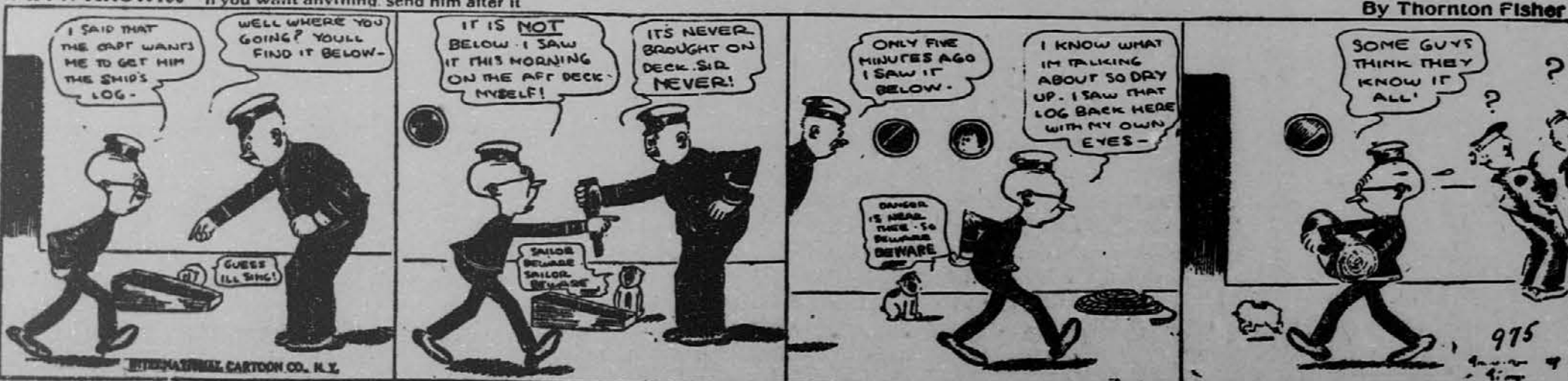
Urađujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotah do 8:30 zvečer.

KAPITAL IN PREBITEK: \$300,000.00

PROMET IN VIRI NAD \$3,500,000.00

Mr. I. Knowitt

If you want anything, send him after it

IZ SLOV NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

ogrel.

Ko je zadnji mesec demokratski kandidat Al Smith potoval po zapadnih državah, se je na svojem potovanju ustavil v mestu Butte. Ljudstvo ga je z veseljem pozdravilo, ker se je vsakemu prikupil, kdor ga je videl. Govori se, ko bi mogla Montana sama izvoliti predsednika Zdr. držav, gotovo bi bil Smith izvoljen.

Pri nas tudi že prešamo in stiskamo vse navprek. Mr. Joseph Butala iz West Dally St. je naročil par kar ta okusnega iz Kalifornije in nas Slovence založil z njim. Tako vidite, dragi rojaki, živitarimo mi tukaj v tej mali naselbini. Se bi imela dovolj gradiva, toda je že ta dopis predolg. Bojim se, da bo g. urednik škarje prijel, zato je bolje, da končam. Obenem pa se mu zahvaljujem za potrpljenje za ta moj dolgi in okorni dopis. Listu Amer. Slovence pa želimo velikih novih naročnikov. Ko bi bil vsakemu rojaku ta list tako priljubljen kakor je meni, bi se ga gotovo vsak naročil. Podpiram ga že 13 let in se ne bova ločila prej kakor ob moji smrti. Pozdrav vsem naročnikom in naročnicam tega lista to in onostran luže!

Naročnica.

"VINSKA TRGATEV" NA WILLARDU!

Willard, Wis.

V nedeljo, dne 28. t. m. priredijo na Willardu v društveni dvorani "Vinsko trgatvo". Vabljeni so vsi, da se to prireditve udeležijo. Tudi iz bližnjega Bright nam dobrodošli! Vsi brez izjeme, prav vsi v nedeljo večer v društveno dvorano!

Župan ob času trgatve.

TO IN ONO IZ ZAPADNE SLOV. METROPOLE.

Pueblo, Colo.

Ni dolgo, ko sem poročala, kako smo obhajali krstijo, ko je John Jenich iz Morley, Colo. pripeljal svojega sina h krstu. Ko se je vrnil nazaj, ga je štiri dni pozneje zadela smrtna nesreča. Pripeljal mu je kamen na vrat in ga zadel tako nesrečno, da mu je zlomil tilnik, nakar je bil takoj mrtev. Tako je naše življenje, ne vemo ne ure ne minute, kdaj nas doleti.

Pokojnik je zapustil mlado ženo in dva sinčka, očeta in mater. Star je bil 26 let. Torej, v najboljših letih ga je smrt dohitela. Naj počiva v miru! Mi pa izrekamo naše sožalje.

V Pueblo je umrla tudi Mary Zobec, stara 63 let, doma iz Ribnice. Bila je članica društva Marije Pomagaj, katero ji je priredilo prav lep pogreb. "Prešeren" ji je pa zapel žalostno nagrobno. Zaprta dva sina in dve hčeri. Naj tudi ona počiva v miru!

Umrla je tudi Julija Medie, ki je bila doma iz Zagorice, pri Dobropolju. Bila je v Remah na farmi in tam jo je zadel mrtvoud. Pogreb se je vršil iz cerkve Marije Pomagaj. Udeležba je bila zelo velika. Naj ji bo lahka ameriška zemlja!

Umrla je tudi dobro poznana Mrs. George Tomas. Umrla je v Kaliforniji, potem pa je bila prepeljana sem v Pueblo, tudi pokopana iz cerkve Marije Pomagaj. Pogreb je bil velik in sijajen. Naj spava v miru!

SEZNAM IN NASLOVI

Jugoslovanskih zastopstev in konzularnih uradov v Združenih državah. Kanadi in Južni Ameriki:

Legation of the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, 1520 — Sixteenth Street, Washington, D. C.

Consulate General of the S. H. S., 840 North Michigan Ave., Chicago, Illinois.

Consulate General of the S. H. S., 1819 Broadway, New York, N. Y.

Consulate General of the S. H. S., 2413 Russ Bldg., San Francisco, Cal.

Emigration Commissioner of the S. H. S., 1819 Broadway, New York, N. Y.

Consulate General of the S. H. S., Keefer Building, Montreal, Quebec, Canada.

Consulat General du Royaume des S. H. S., Victoria 1453, Buenos Aires, Republica Argentina.

RUSKA MLADINA SE NORČJE Z "UNCLE SAM-OM".

Ko je ruska mladina praznovala "Mednarodni mladinski praznik", so ob tej priložnosti nabavili šaljivo sliko "Uncle Sam" kateri kleči vrh topa in roki drži revolver. V Moskvi je bilo zbrano 150,000 mladine.

kaj novih članic.

Sesterski pozdrav,

Odbor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Zadnje čase je bilo v par številkah več tiskovnih napak, kar gre na račun neizkušenosti novega korektorja, ki bo pa od slej z večjo pazljivostjo korigiral list. To v vednost onim, ki so se radi tiskovnih napak pritožili.

PISMO IZ DOMOVINE.

Se o Poljšakovem zdravljenju. — Ljubljana in njen razvoj. — Delovanje oblastnih skupščin. — Naša univerza in drugo.

G. Poljšak je sedaj prenehal z zdravljenjem v mariborski bolnici. Ves svet, zlasti pa mi Slovenci smo pričakovali, da bo zdravstveni oblastni odbor, kateremu je načeloval dr. Černič, primarij drž. bolnice, zavzel končne in odločilne korake. — Toda namesto pozitivnih sklepov smo dobili le izjave posameznih članov tega odbora oz. komisije. Oblastni odbor je dal samo kratko izjavo, v kateri pravi, da dvomesečno raziskovanje aparatov in zdravljenja, kakršnega se poslužuje g. Poljšak, ni moglo dovesti do pozitivnih rezultatov. Takoj po tej izjavi pa so podali vsi člani komisije izjave, ki pa si med seboj zelo nasprotujejo. Trije člani govorijo proti Poljšaku in pa zelo obtežljivo kritizirajo. Najhujšo izjavo je podal Dr. Černič, ki si pa logično nasprotuje v nekaterih dejstvih. Ostalih šest zdravnikov pa obravnavajo poedine slučaje Poljšakovega zdravljenja in priznavajo, da se po Poljšakovi me-

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 2 S. Z. Z.

Chicago, Ill.

Vse članice naše podružnice se uljudno opozarjajo, da se bo vršila redna mesečna seja v četrtek, 25. oktobra, v cerkveni dvorani. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Ker so važne točke na dnevnem redu, upamo, da se udeležijo vsaka članica. Pripeljte tudi

Površne suknje in zimske obleke

Dobili smo pravkar novo zalogo raznovrstnih zimskih površnih sukenj in zimskih oblek. Rojake smo se priporočamo v nakupenost.

Istotako imamo veliko zalogo vseh vrst zimskih spodnjega oblačila najboljše Cooperjeve izdelka.

Obuvala vseh vrst za zimo dobite pri nas. Cene zmerno, poštebna prvovrstna. Pridite in preizkajte se!

Frank OPEKA

Trgovina z mešanim blagom in obuvali.

502 - 10th STREET, WAUKEGAN, ILL.

todi stanje bolnikov ni prav nič obrnilo v minus, pač pa so je videlo zlasti pri nekaterih bolnikih stanje zelo izboljšano. K vsem izvajanjem Dr. Černiča je dal g. Poljšak končno in poslednjo izjavo, v kateri očita g. Dr. Černiču, da mu je dalo vodstvo bolnice najtežje slučaje jetike, raka in drugih epide-mičnih bolezni in zaključuje, da odslej naprej ne bo več nastopil pri nas. Kakor smo zvedeli iz dobro poučenih virov, bo g. Poljšak kmalu odšel v Ameriko, kjer mu je neka trdka ponudila, da bo zdravil. S seboj bo vzel svojega pomočnika Dr. Villmeke, kateri je ravno sedaj radi njega izgubil dovoljenje zdravniškega poklica za eno leto.

Mi k vsej tej zadevi ne rečemo ne tega ne onega. Dejstvo pa je neovrgljivo, da se je z g. Poljšakom od strani zdravniške zbornice postopalo skrajno nelojalno, kakor da ne bi šlo za važne pridobitve za vse človeštvo, ampak za sleparije običnega goljufa. Toliko ad hoc!

Ljubljana, glavno mesto Slovenije, je sredi razvoja. Kdor ni bil le eno leto v Ljubljani, ta mora že v tem času občutiti velike spremembe. Kdor pa ni bil v Ljubljani dve, tri ali morebiti še več let, ta bo priznal, da Ljubljana z brzovitjo naglo spreminja svoje malomeščansko lice in se pretvarja v formo velemešta. Ulice, prej tlakovane s kldrmino, kakor pri nas imenujejo kockast tlak, se sedaj tlakujejo z asfaltom. Imamo že precej krasnih asfaltiranih cest. Ceste in ulice, ki so preje tuintam kazale praznino, se sedaj pozidavajo, tako Aleksandrova, Miklošičeva in dr., ki pokazujejo s svojimi krasnimi palačami naravnost velemešno lice.

Stari tramvaj bo šel v pokoj. Dobili bodo že drugo leto moderne vozove in speljali načrt o razširitvi tramvajске proge. Povsod se uvaja autobusni promet. Zato je mestna občina kupila krasne luksuzne autobuse in jih upravlja zato tudi sama. Nekaj minut izven mesta, po Dunajski cesti naprej, zidajo Orli stadion, ki bo eden izmed največjih v srednji Evropi. Sicer še ni docela dograjen, ker manjka še milijonov in milijonov, toda upajmo, da bo v par letih dograjen in kras celumu mestu.

Mesto pa se razvija tudi v kulturnem in prosvetnem oziru. Zato skrbijo šole, katerih ni malo v Ljubljani, in najrazličnejše kulturnoznanstvene organizacije. V Ljubljani ne najdemo človeka, pa najsi bi bil zadnji delavec, ki ne bi bil izobražen in organiziran. In to je tudi v ponos mestu, da ima prebivalce, ki so kolikor toliko inteligentni.

Poleg vsega ima mesto krasno lego in obširen kompleks barja in polja, na katerem bi lahko stale že čez par let krasne vile, kakor jih opažamo v Rožni dolini in deloma v Šiški.

Oblastne skupščine, ki naj bi bile nekakšne paralele z bivšimi deželnimi zbori v ranjki Avstriji, so začele aktivno delati v zadnjem letu. To se pravi, ne vse, ker nekatere nimajo ne s čim ne s kom delati, če pomislimo na tiste kraje po južni Srbiji in Macedoniji, kjer mora zaenkrat vladati še žandar in vojak. Pri nas pa, v Ljubljani, delajo možje, ki so bili izvoljeni v lanskem februarju, dobro, moramo reči za ta kratek čas, odkar delujejo, izvrstno. Vpeljali so takse na vina, na ponočevanje, kjer se zapravlja ljudski denar in ljudsko zdravje, na kina poleg drugih obdavčnin, kar vse prinaša našima dvema skupščinama lepe denarce, s katerimi zida sedaj ceste, stare popravljajo, gradijo mostove, daje cementa kmotom za higienske gnojnice ter tako neti v ljudstvu smisel za pravilno gospodarstvo in higieno. Proračuni so aktivni.

Mariborska oblastna skupščina je na zadnjem zasedanju izdala tudi viničarski red in tako vsaj delno priskočila na pomoč temu najsiromašnejšemu proletariatu. O podrobnostih delu oblastne skupščine pa še drugič.

Najvišja kulturna ustanova pri vsakem narodu je univerza. Mi Slovenci jo imamo in smo ponosni nanjo. Prvič, ker smo si jo pridobili s težkimi napori, saj vemo, koliko so se naši možje potegovali za to eminentno ustanovo in to še v Avstriji, ko je ob neki priliki govoril v dunajskem parlamentu takratni državni poslanec, delavec Gostinčar neprehoma 12 ur zanj. Takrat so vse naše zahteve zadele na gluha ušesa. Leta 1919 pa je takratni prosvetni minister Ljuba Davidovič izdal dekret, s katerim se odpre isto leto, bilo je to začetkom oktobra, univerza. Naše veselje je bilo brezmejno, ko smo dobili svojo čisto slovensko univerzo. Da bi bili v strahu radi učenjakov, ki naj bi tu predavali, nam še na misel ni prišlo.

SPOMENIK "BENNETT".

Victor Frisch, znani kipar iz New Yorka, je pri delu ko je ravno imel dovršiti krasni spomenik "Floyd Bennett", letalca, kateri je bil z Byrdom na ekspediciji proti severnemu tečaju in pozneje umrl na "Zelenih Otokih", ko je zbolel za pljučnico.

V Leipzigu in celo v Parizu, ki so takoj podali tam ostavko in prišli predavati na našo univerzo. Tako smo dobili Dr. Ivana Prijatelja, Dr. Kidriča, Dr. Saj smo imeli že vseučiliške profesorje po drugih univerzah, tako v Grazu, na Dunaju, Plemija, Dr. Zupaniča, Dr. Dolenca in edinega našega ministra v Avstriji, učenjaka Dr. Zolgerja. Danes, če pogledamo na naše vseučiliške profesorje, moramo ugotoviti, da ima naša univerza kvalitativno najboljšo strokovnjake v Jugoslaviji.

Slavistika je zasedena po danes svetovno priznanih slavistih: Dr. Nachtigal, Dr. Prijatelj, Dr. Kidrič in Dr. Ramovš. So to slavisti, s katerimi se ne more ponahati nobena druga univerza. Tehnika, ius, medicina in teologija — povsod vidite odlične predstavnike znanstva. Zlasti dobro je zastopana matematika in elektrotehnika (Dr. Vidmar) poleg arhitekture (Jože Plečnik).

Dasi je univerza v vseh ozi-rih res univerza — ima dovolj profesorjev in dijakov, — kljub temu pa se je že dostikrat go-

vorilo o okrnitvi univerze. Tudi Radič, ki je bil nekaj časa prosvetni minister, je deloval na to, da se jo okrni. Na tapetu je bila tehnična in zlasti medicinska fakulteta, ki ima zaenkrat samo 4 semestre. Toda ta misel je zadela na odločen odpor, ker hujše rane ne bi mogel slovenskemu narodu nihče zadati, kakor če bi mu vzel to, na kar je ponosen in za kar se je boril že celo stoletje.

Ljubljansko in mariborsko gledališče je začelo s svojo sezono. Ljubljansko je spravilo na oder Šekspirja Romeo in Julija (prevel Ivan Cankar). Pohujšanje v dolini šentflorijanski in Krog s kredo, vse tri kot premijere. Fany, tetke in strici pa z lanske sezone. O vseh treh premijerah so podali gledališki kritiki svoje mnenje, ki se po-hvalno izražajo razen pri Pohujšanju, kjer pravijo, da ni tako izvedena, kot si jo je Cankar, ki je avtor te drame, domisljal.

Mariborsko gledališče je začelo sezono s Cankarjevimi "Ilipci", kar je bilo dobro izvedeno, takoj za tem je sledila Guityeva komedija: Moj oče je imel prav. Tretja drama pa je delo francoskega naturalista Zolaja. Občinstvo je bilo z vsemi premijerami zadovoljno.

Obe gledališči imata kvalitativno dobre igralce. Ljubljansko Rogoza, Levartja, Skrbinska, Cesarja, Jana, Šesta, Medvedovo, — mariborsko pa Rasbergerja, Koba, Koviča, Kraljevo in Starčeva.

Bojce Vilke.

Bog ve, kaj bo prinesla ta sezona pozitivnega za gledališče. Upamo, da se bo v tem letu udeležilo i finančno vprašanje, pri ljubljanskem gledališču pa vprašanje intendantov, ki je še vedno odprto.

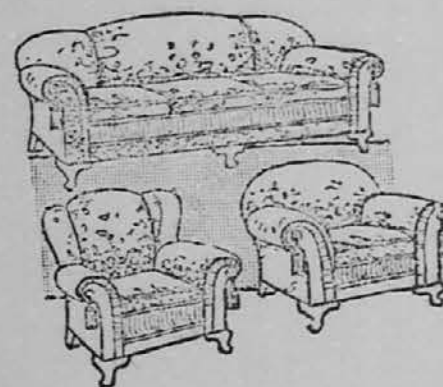
Phone Canal 6138 J. J. Telser Phone Crawford 4124

2107-11 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

"Domača trgovina za vsakovrstne hišne potrebščine"

"PRIDITE, DA SE SAMI PREPRIČATE".

Sedaj je čas, da si ogledate našo zalogo, če rabite le malenkost, ali kakšno veliko stvar, pri nas dobite vse. — Uljudno vas vabimo, da pridete v našo trgovino vsak čas. Zelo bomo vpoštevali vaš obisk, kot sosedi.

V sobi, kjer prebivate in kamor peljete gosta, imate radi, da je čedno. Mi imamo veliko zalogo pohištva, ki bo odgovarjalo vašim zahtevam. Leseno ali prevlečeno. Garantiramo, da boljšega ne dobite za to ceno.

Naša zaloga otroških vozičkov je popolna, izdelava krasna in moderna, zadnje novosti od l. 1928. Ponos vsake matere je, da svojega malčka pelje na sprehod v lepem vozičku.

PRIDITE POGLEDAT, DA SE SAMI PREPRIČATE.

Armstrong's Linoleum for Every Floor in the House

Za tla imamo veliko zalogo karpeta in drugih preprog. Tukaj označeni Armstrong linoleum prednjači v Ameriki in smo ponosni, da ga tudi mi imamo v zalogi, da lahko poštebno obistvijo z najbolj-šim.

"GOVORIMO VSE INOZEMSKJE JEZIKE".

Lz življenja in sveta.

DESETLETNICA PREBOJA SOLUNSKÉ FRONTE.

Ta mesec je proslavljala Jugoslavija svojo znamenito zgodovinsko desetletnico preboja solunske fronte, katera je ena najvažnejših aktov velike krave drame, ki je pretresla evropske narode od 1914.—1918. leta: preboj solunske fronte, kar je najprej dovelo do popolnega poraza centralnih sil na Balkanu, do brezpopolne kapitulacije Bolgarske in nadaljnjem do razpada avstro-ogrskih monarhije, na čije razvalinah so vstale nove nacionalne države.

Zato je prav, če danes na kratko iznesemo zgodovino postanka solunske fronte in razvoja borbe na tem delu širokega evropskega bojišča, ki se je v začetku smatral kot nevažen, v strateškem oziru celo kot nepotreben, pa je koncem vojne postal eden najodločilnejših.

Različna mnenja

Vpostavljenje solunske fronte 1915. leta predstavlja ena najodločilnejših, najtežavnejših, pa tudi najpomembnejših problemov, s katerimi so se tedaj imeli baviti politiki in strategji antante. O potrebi osnovanja te fronte so bila mnenja politikov in vojskovodij raznih držav antante najrazličnejša, da celo najdivergentnejša; na reševanje tega vprašanja so vplivali mnogoštevilni činitelji političnega in vojaškega značaja. V vseh zaveznikih vojnah je bilo vedno najtežje doseči, kar je najvažnejše in kar zahteva strateg na prvem mestu, to je: zedinjenje vseh združenih vojsk posameznih držav pod eno vrhovno komando, uravnanje vseh naporov in vseh sredstev v eno smer in po eni volji. Ta splošna težava na vseh bojiščih se je v podvojni meri pojavila na balkanskem bojišču, kjer je bila rivaliteta na Balkanu živčih narodov od pamtveka najstrastnejša in kjer so se tudi križale nasprotujoče si tendence evropskih velesil.

Vodile so se dolge, često brezplodne diskusije okoli tega vprašanja in ustvarjanje te fronte je stalo v začetku pa, tudi skozi vso dobo 191—1917 v znaku kompromisa in oportunitizma. Akcije so se vodile neodločno, z nezadostnimi sredstvi do 1918. leta, dokler niso dajali celi akciji krepkejšega impulza srbski vodilni krogi.

Vprašanje solunske fronte je bilo vedno v najožji zvezi z dogodki in razvojem situacije na zapadni, t. j. francosko-nemški fronti in stalno se je pojavila alternativa: ali združiti vse moči, vsa sredstva na zapadni fronti in tam iskati odločilno rešitev, katera bi imela za avtomatično posledico tudi rešitev na vseh ostalih frontah — ali pa, uvidevši nemogočnost, da se doseže odločilna zmaga, preboj na zapadni fronti, poskusiti svojo srečo na nekem drugem delu evropskega bojišča.

Načrt Lord Georgea

Prvi predlog, da se podvzamejo operacije velikega stila tudi na tem delu Balkana, je potekel v začetku meseca januarja 1915. leta od Lorda Georgea, ki pa je svoje mnenje pozneje zopet spremenil v prid dardanelške operacije. Situacija antante v tem času ni bila baš zavidljiva. Lloyd George je bil prepričan, da je na zapadni fronti nemogoče doseči večje uspehe ter je bil za to, da se angleška ekspedicijska vojska popolnoma izvede iz zapadne fronte in da

se prevaža na Balkan, ki bi postal glavno bojišče in kjer bi se vodile odločilne operacije proti Avstriji. Operacije bi imele svoje izhodišče v Solunu ali pa na dalmatinski obali, eventualno tudi na obeh krajih. Lloyd George je pričakoval od te akcije kot posledico: da ostane Bolgarija nevtralna, a Romunija in Grčija da bi pristopile k antanti. Tako je mislil stvoriti na Balkanu združeno srbsko-romunsko-grško vojsko v jakosti preko poldruga milijona borcev. Ta sila bi bila dovolj jaka, da zada avstro-ogrski vojski odločen udarec.

Paralelno s to akcijo se je tudi zamislila energična ofenziva iz Sirije proti turški vojski, da se odreže od Carigrada. Ta ideja Lloyd Georgea ni našla simpatičnega odziva v angleški vladi. — Proti tej ideji so govorili moralni in vojaški pomisleki. Odtegniti angleško vojsko od zapadne fronte ni bilo priporočljivo že z ozirom na zavezniške francoske in belgijske vojske. A proti akciji na Balkanu so govorile tudi težave čisto vojaškega tehničnega značaja, radi česar se je ta načrt zaenkrat opustil.

Bolgarski napad

Koncem septembra 1915. leta se mi moglo več dvomiti o namerah Bolgarov. Srbi, ki so po sijajnih zmagah 1914. leta v Cerski bitki in na Kolubari Avstrijce pregnali preko Save in Drine, so predlagali takojšen napad na Bolgarijo pred izvedbo mobilizacije njene vojske. Antanta ni pristala na ta, iz strateškega vidika popolnoma utemeljen predlog, verujoč še vedno, da se bo mogla ohraniti nevtralnost Bolgarije. Pač pa je antanta pristala na to, da pošljejo na zahtevo kontingent 150 tisoč ljudi v Solun, kar je zahtevala Grčija, s katero se je antanta pogajala v svrhu, da jo pripravi do aktivne soudeležbe v vojski. Radi tega so poslali iz Galipolija v Solun dve diviziji: francosko in angleško, dasi je kralj Konstantin, ki je bil prej na to pristal, delal velike težave.

Dne 7. oktobra je bila Srbija napadena od treh strani: na severu in zapadu od združenih Nemcev in Avstrijcev, na vzhodu, v boku, na najobčutljivejšem mestu od Bolgarov.

Srbska vojska je branila svojo mejo z legendarno hrabrostjo proti četverni premoči in je odstopala korak za korakom. Francoska divizija generala Sarraila, ki se je prva izkrcala v Solunu, je nastopila vzdolž železniške proge proti Skoplju v nameri, da srbski vojski zagaruje zvezo z jugom. Sledila ji je angleška divizija. 27. oktobra je Sarrail dospel v Krivolako, kjer je že trčil na sovražnika, ki je bil baš zavzel Skoplje. Srbska vojska je nastopila zdaj svojo Golgotno. Stojčea pred alternativo, ali da sklene mir s sovražnikom ali pa, da zapusti svojo rodno grudo pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra, ni oklevata niti trenutek.

Medtem so zastale tudi operacije na Galipoliju. Položaj antante je bil težaven, a pomoko srbski vojski je bila nujno potrebna.

V pomoč Srbiji

Francozi so poslali še eno divizijo, ki se je bila borila v Dardanelah. Angleži so bili naprošeni, da naj izpopolnijo vojsko v Solunu na 150.000 mož; dva ruska korpusa v Besarabiji sta bila ojačena, da bi se s tem ohranila Romunija za vstop v vojno.

Tedaj je bilo torej na solunski fronti vsega skupaj 1 angleška in 2 francoski diviziji. Tretja francoska divizija je bila na poti. Po dolgih posvetovanjih so Angleži pristali na to, da pošljejo 4 divizije, ki so bile namenjene v Egipt, na solunsko fronto.

Čez nekaj tednov je bil Galipoli izprazen. General Sarrail je ostal pri Krivolaki do konca novembra, na kar se je umikal, a 12. decembra je bila vsa solunska vojska zbrana na grškem ozemlju in je začela utrjevati svoje obrambene pozicije v polukrogu okoli Soluna.

Poskus rešitve Srbije torej ni uspel.

Kaj sedaj?

Tedaj je angleški generalštab predlagal popolno izpraznjenje Soluna. Pripomniti je treba, da do tedaj eno obljubljenih 4 angleške divizije še ni bilo prispelo. Tej nameni so se Francozi energično uprli in Angleži so končno popustili in vendarle poslali omenjene divizije, ki so že bile na poti.

Solun se je imel tudi dalje še braniti. Sovražnik je v tem času razpolagal s 25 do 30 divizijami.

V decembru 1915. leta se začne nova perijoda zatijaja. Sovražnik se je zadovoljil z doseženim uspehom: osvojena je bila Srbija, zveza s Turčijo je bila odprta.

Pozneje, po vojni so se dvignili mnogi glasovi, zakaj da centralne sile takrat niso podaljšale svoje ofenzive in zakaj niso zavezniško vojsko popolnoma iztisnile iz bankanskega polotoka. Izgleda, da Nemci tega namenoma niso storili, želeč, da Bolgare tudi nadalje zaposlijo in vedoč, da bi Bolgari, ki so bili zainteresirani samo na Balkanu, ne bi bili poslali svojih čet na druge fronte, ki so bile potrebne ojačanja.

V začetku 1916. leta se je poonovno pojavila zahteva in potreba ojačenja solunske fronte, kar pa ni bilo mogoče izvesti.

Srbska armada obnovljena
Srbska vojska se je bila medtem na Krfu reorganizirala in na novo opremila. Postavila je vsega 6 pehotnih in 1 konjeniško divizijo, ki so jih v poletju prevozili na solunsko fronto. Razporeženje teh srbskih čet je bilo kljub prestanim mukam odlično.

V to dobo spadajo tudi borbe okoli Verduna, katerih izhod se je pričakoval z velikim pesimizmom. Nemške čete na Balkanu so bile oslabljene. Tedaj je general Sarrail dobil povelje, da v primernem trenutku preide v ofenzivo.

Prva ofenziva — Kajmakčalan

Antantna vojska na solunski fronti je tedaj štela: 5 angleških, 4 francoske in 6 srbskih divizij, vsega okoli 350.000 mož.

Toda po želji Anglije se je ofenziva odložila do vstopa Romunije v vojno, kar je bilo pričakovati 28. avgusta. Začela se je takrat tudi antantna ofenziva na Somni in general Sarrail je dobil povelje, da na vsak način prepreči oddvajanje čet centralnih sil iz Macedonije.

Pojav srbske vojske na solunski fronti, one vojske, katera je že davno bila proglašena za uničeno, je pri centralnih silah izzval veliko vznemirjenje, posebno pri Bolgarih, ki so se zbal, da nadaljnje ojačanje solunske fronte. Za to so avgusta začeli jako napadati srbsko vojsko pri Gorničevi, jugovzhodno od Bitolja. Krvavo so bili odbiti in sredi septembra so srbske čete same prošle v protinapad in v silnem zaletu zavzele Kajmakčalan ter osvojile Bitolj, s čemer so zopet stopile na svoja tla.

Ko so se romunske trupe umaknile v Moldavijo, je prestala tudi ofenziva zavezniške vojske na solunski fronti, ki je

NOVE KAPE ZA SUHAČE.

Le dobro si oglejte nove vrste kapo, katere bodo zdaj nosili suhači. Poleg tega bodo imeli tudi znak na prsih, podobno skorokakor navadni policaji. To so nabavili zato, da bodo ljudje lažje poznali prave suhače, od namišljenih fakinov.

ibal začeta v glavnem v svrhu, da se podpro Romuni.

V začetku decembra tega leta (1916) je general Sarrail dobil povelje, da se v bodoče drži obrane.

Grške homatije

V Grčiji sami je bilo prišlo medtem do bistvenih sprememb. Koncem avgusta se je začel revolucionarni pokret venizelistov, da se izženejo Bolgari, kateri so bili že v juliju in avgustu zasedli vzhodno-macedonijo s kavalskim pristaniščem. Ob tej priliki se je bil že en del kavalske garnizije pridružil antantini vojski. 24. septembra je Venizelos na Kreti postavil revolucionarno vlado in v oktobru je centralnim silam objavil vojsko.

Tedaj vidimo v Grčiji dva tabora: germanofilski pod kraljem in venizelistični na strani antante.

Kraljevo držanje je postalo končno tako odkrito sovražno, da je antanta posegla po represivnih korakih. Dne 7. decembra je objavila in izvedla blokado grške obale, a 17. decembra je bil izročen grški vladi ultimatum, v katerem se je zahtevala takojšnja izpraznitev Tesalije od strani grške rojalistične vojske, ki je tvorila stalno opasnost na boku antantne armade. Šele po drugem ultimatu je Grška ugodila željam antante in prevedla svojo vojsko iz Tesalije v Peloponez.

V naslednjem letu 1917 je situacija do aprila ostala dokaj stabilna.

V april in maj spadajo neke napadne akcije zavezniške vojske, ki so ostale brez večjega rezultata in niso bistveno spremenile položaja.

Končno je v Grčiji padel kralj Konstantin in Venizelos je sestavil vlado.

V juliju in septembru so Angleži vzeli 2 diviziji iz solunske fronte ter jih poslali na zapadno fronto, kjer so vsled odpada Rusije od zaveznikov postale nujno potrebne.

Moč čet na solunski fronti je bila v tem času približno sledeča:

Francozov 185.000, Angležev 175.000, Srbov 130.000, Italijanov 50.000, Rusov 17.000, venizelistov 23.000.

V decembru 1917. leta je generala Sarraila zamenjal poveljstvu general Guillaume.

Spomladi 1918. leta so Angleži ponovno zmanjšali svoje čete na tej fronti za 25 odst. radi ojačenja zapadne fronte, kjer so bili sedaj vsi napori osredotočeni na preboj nemške fronte.

Franchet d'Esperey

V juniju 1918. leta je prevzel poveljstvo francoski general, poznejši maršal Franchet d'Esperey, kateremu je usoda prisodila nalogo, da vodi z večjo roko poslednje ope-

racije na tej fronti, da izvrši preboj sovražnikovih vrst in da pripelje naše zmagovalne čete do Donave in Save.

Priprave za preboj

Solunska fronta se je raztezala od Ohridskega jezera do Strume, je bila torej dosti široka. Vse priprave za preboj so bile jako obsežne, a izvedene so bile temeljito in predizno. Izbira dela, na katerem bi se moral izvršiti ta napad, ni bila težka, ker je srbska armada, hrepeneča po domovini, zahtevala, da se preboj izvrši na onem delu fronte, ki ga je imela ona zasedenega.

Jugoslovanska divizija

Srbska vojska je bila zato ojačena z dvema francoskima divizijama, s težkim topništvom in z aviacijo. Imela je zaseden odsek vzhodno od Črne reke do Moglenice, a v njenem sestavu je bila tudi jugoslovanska divizija, sestavljena od dobrovoljcev Slovencev, Hrvatov in Srbov, kateri so od vseh strani, celo iz daljne Amerike prihitali pod srbsko zastavo.

Srbska vojska je tedaj bila formirana v dve armadi:

I. armada, ki je obsegala moravsko, drinsko in donavsko divizijo in II. armada, ki je imela v svojem sestavu šumadijsko, timoško in jugoslovansko divizijo, a bila je pojačena tudi z dvema francoskima divizijama.

Armadi, katerih fronta je bila zožena na 30 km, sta imeli nalogo: da prebijeta sovražni položaj na delu Soko—Dobropolje—Veterinik in naprej nastopata čez Demirkapijo—Kavadar—Gradsko na Prilep, da tako razdvojita sovražno vojsko na dva dela in nadaljujeta svoj pohod v smeri proti Velešu—Stipu na Sofijo in Beograd. Napad bi morale podpirati trupe na levo in desno srbske vojske.

Odločilni veliki dan

Napočil je lep, jesenski dan, začetek borbi, ki je imela priti Jugoslovonom izpolnitev njihovih stoletnih sanj, borcem zasluženega nagrado za štiriletno nepopisno muke, slavo, katera je srbsko ime razširila preko celega sveta — napočil je usodepolni 14. september.

Veličastna overtura

Ob osmi uri zjutraj je okoli 600 topov raznih kalibrov odprlo svoja žrela in bljuvalo železo, smrt in uničenje na dobro utrjenega sovražnika. Peklenjski ogenj je trajal 14. septembra celi dan in so ga vzdražali z nezmanjšano intenzivnostjo do 15. septembra do pol šeste ure, kadar je pehota II. armade pod poveljstvom vojvode Stepanoviča zapustila svoje jarke in krenila v napad.

Zmaga že prvega dne

Zvečer 16. septembra je padel prvi bolgarski obrambeni položaj v roke II. armade kljub obupnemu odporu. Dve francoski diviziji sta s svojo krvjo manifestirali svojo bratsko ljubezen in neomajno zvestobo do skupne stvari. Tudi I. armada je v noči od 15. do 16. septembra v neodoljivem nalu osvojila bolgarske položaje na njenem delu.

16. septembra sta francoski diviziji odšli in obe srbski armadi sta sami nadaljevali prodiranje.

Popoldne istega dne je jugoslovanska divizija zavzela velevažni Kozjak in s tem prebila tudi 2. sovražno brambeno linijo.

S tem je bil preboj dovršen, ali borbe so se nadaljevale, ker je sovražnik napel vse sile, da bi še rešil situacijo. Da bi preprečil popolni polom, je vrgel v borbo vse svoje rezerve, branil se je obupno, svest posledic svojega poraza. Toda zalet naših čet se ni dal zaustaviti, kakor se ne da zaustaviti plaz, ki zagrmí v globočino, rušec z elementarno silo vse, kar se mu postavi v bran.

RAZISKOVALČEVA ZAROCENKA.

Miss Suzanne Bennett, krasna avstralska igralka, z katero se je zaročil Sir Hubert Wilkins, za časa, ko je potoval na raziskovalno ekspedicijo proti južnemu tečaju.

Nevzdržno naprej!

Naša vojska je preganjala sovražnika brez prestanka, brez miru, samo en cilj imajo pred očmi: osvobodjenje domovine, osvobodjenje vseh trpečih bratov iz robstva, v katerem so vzdihovali stoletja in stolletja. Sledila je svojemu vrhovnemu poveljniku, našemu vladarju. Gledala je ta vojska samo naprej, ni se ozirala ne na levo, ne na desno, dali držijo ostale zavezniške vojske korak z njo. Porinila se kakor jekleni klin v neprijatelja, šireč svoj uspeh s svojim nezadržljivim nastopanjem.

Dne 20. septembra je bil osvobojen Kavadar, 21. je bil dosežen Vardar, 23. osvojeni Grasko in Prilep in tedaj je bila zmaga popolna, sovražnikov položaj na celi dolžini o-majan in celokupna sovražna vojska se je v vsej naglici spustila v beg.

Dne 30. septembra je II. armada dosegla bolgarsko mejo, a I. armada je vkorakala v Kumanovo.

Že 26. septembra so Bolgari prosili za premirje in 29. septembra so položili orožje.

V Beograd!

Odpor ostalih čet centralnih sil, avstrijske in nemške vojske, je bil v nadaljnjih borbah strit in 1. novembra so zmago-

MLAD PAR

zelo ugodno proda krasno pohištvo, samo 2 meseca staro. 3 komade izrezljano "Frieze Parlor Set", — dve 9x12 Wilton preprogi, — 8 komadno Dining Room Set iz orehovine, — 4 komadno pohištvo za spalnico, orehovina, — 2 svetilki, Davenport in "End Tables", ogledalo, slike, srebrno posodje, male preproge, 2 komadno posodje za zajutrek. Vse kakor novo. Damo vse skupaj za \$550.00, vredno je \$3000.00. Plačamo za prevoz, prodamo tudi posamezno. — Winner, 8228 Maryland Ave., 1st Apt., en blok vzhodno od Cottage Ave., Chicago, Ill. Telefon Stewart 1875.

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe, zemljiške prepise, pooblastila, dolžna pisma, vknjižbe (intabulacije), izbrisne izjave, oporoke (testamente), prošnje za avtomobilske licence, preskrbam potne liste jugoslovanskim podanikom za v stari kraj, izdelujem afidavite za dobavo svojcev v Ameriko in vsa druga notarska dela za tukaj in stari kraj izvršujem zanesljivo in točno za ameriške rojake. Vse informacije brezplačno.

JOHN JERICH

— SLOVENSKI NOTAR —
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

slavne čete vkorakale v prestolnico, v Beograd.

Potem je prišel 1. december — zedinjenje Srbov s Slovenci in Hrvati in Clio je s krepko roko v evropski zemljevid začrtala meje nove Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Če enkrat kdo da besedo...

— Mati je srečala fanto, kateri je večer prej peljal njeno hčerko na ples. Kar na ulici ga je prišla rekoč: "Ti si tisti, ki si snoči na plesu moji hčerki obljubil, da jo vzameš." Fant zarudi do ušes in misleč, da se bo izreza iz neprijetne zadrege, odgovori: "Ali prosim — jaz sem bil pijan..." — Mati pa hitro poprime za besedo rekoč: "To so sploh vsi zaljubljeni..." s tem pa se ne boš zmalal!"

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

Zastoj nadušljivim in trpečim na "Hay Fever"

Prosta preiskuvna metoda, ki jo vsakdo lahko uporablja brez vsake neudobnosti ali izgube časa.

Imamo metodo, s katero lahko pregledamo nadoh, in želeli bi, da jo preiskujete na naše stroške, kar oziroma na to, je-li za bolezen dolžna, ali ne nastopa šele v zadnjem času, in ne glede, je-li kronična ali "Hay Fever" — pišite po brezplačno preiskuvno naše metode. Ne glede, v kakem podnebnem živite, ne glede na vašo starost ali delo, če Vas morda peče nadoh ali "Hay Fever", Vas bo naša metoda nemudoma pozdravila.

Predvsem želimo, da bi jo mogli poslati v takih slučajih, ki so očividno brezupni, in kjer so bile brezuspešne vse oblike vdihanja, izpiranja, priprave na opijum, kašena, "patent smokes" itd. Želeli bi pokazati vsakomur na naše stroške, da je naša metoda določena, da konča vsako težko dilanco, vsako nadušljivost in vsake enake težke napade.

Ta brezplačna ponudba je tako važna, da je ne zanemarjajte niti en dan. Pišite zdaj in prejmite to metodo takoj. Ne pošiljate nič denarja. Sani pošiljate nam spodnji odrezek. Storiteto danes.

Brezplačni poskusni kupon.
FRONTIER ASTHMA CO.
406 H. Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Pošljite vašo brezplačno poskusnjo metodo na:

POZOR NAROČNIKI-CE!

Vsem onim, ki naročajo list "Amerikanski Slovenec" svojim domačim, ozir. prijateljem in znancem v stari kraj, naznanjamo, da je večim potekla naročnina. S pošiljanjem lista v stari kraj so veliki stroški. Treba je list drago frankirati, to je dajati nanje znamke, in to mnogo stane. Radi tega prosimo, da naj vsi taki kolikor mogoče točno naročnino poravnajo. Ako jim ni mogoče ravno tedaj, ko naročnina poteče, naj to sponoročijo upravnistvu, da se jih za tako naročnino počaka in da se list v stari kraj ne ustavi. Upravnistvo rado počaka za naročnino, samo če je o tem obveščeno. Ako ni, se seveda list ustavi, ker s pošiljanjem lista v stari kraj so, kakor smo že omenili, veliki stroški.

Naročniki(ce) po Ameriki imajo zaznamovano poleg svojega imena na naslovu, do kedar je njihova naročnina plačana. Prva številka znači mesec, druga leto. Po tem lahko vsak naročnik razvidi, kedaj mu naročnina poteče. Ako v takih slučajih naročniki točno pošljejo sami svojo naročnino na upravo lista, s tem listu in podjetju mnogo koristijo. Komur pa naročnine ni mogoče poravnati ravno v času, ko mu poteče naročnina, naj blagovoli o tem obvestiti upravnistvo lista in rade volje se ga bo počakalo za naročnino do časa, ko bo v stanu isto poravnati.

Upamo, da bodo dobri in blagi naročniki našega lista to vpoštevali in v tem oziru sodelovali. Za vsako naklonjenost v tem oziru se vsem že vnaprej zahvaljujemo.
Uprava "Amer. Slovenca".

Žena z zaprtimi očmi

Pierre l'Ermite. - Poslovenil dr. Lovro Sušnik.

"Da, bojim se vas! Ko bi imeli zmeraj ostati tu in kakor ste danes. . . A to je nemogoče! Potegnil vas bo zopet k sebi vaš praktični svet, vaš svet denarja in kupčij, v katerem postanejo prednosti moje rase, finost moje prošlosti nedostatki. . . Rekli bodo, da sem dobila dobro partijo in mi bodo dali to čutiti. . . A sedaj sem utrjena po izkušnji! Navajena sem protivnosti. Jaz sama čutim, da morem sama sebi zadostovati. Delala bom kakor doslej: zapirala bom oči pred ljubeznijo, ki se bojim, da bi jo predrago plačala. . ."

Ah nikar, odprite jih, svoje oči, in glejte! Dobra partija? A jaz vam zopet ponovim, da bo veljalo to le zame! Kaj je denar napram vsemu, kar je vteleseno v vas! Potem pa, Rozalina, ne boste se zopet povzpeli vi, temveč jaz bom poskušal dvigniti se in se dvigniti z vami. Dopustite, da vas še enkrat zopet spomnim. . . Koj prve dni po vašem prihodu v Auteuil ste me dvignili vi. . . In vendar sem bil dobro privezan drugod in imeli ste opravka s tako trdo nalogo! Vsi drugi so si ob njej polomili prste. Kasneje se je to dviganje stalno jačalo. Ko bi bili videli, kako nesrečen sem bil v Rožah, ko sem našel hišo prazno. . . in v kakšnem stanju sem šel h gospodu župniku, ko bi vedeli, kako odkrit sem, ko vam zatrjujem, če me pahnete od sebe, da bi bil tisočkrat rajši ostal na dnu ledenika, zasut čisto blizu kraja, kjer sem vas poslednjikrat videl. . . Že ste me dvignili nad moj socialni sloj. . . Že sem, Rozalina, nekoliko iz vaših krajev. . . Sedaj, ko sem dihal ta zrak, nočem več ne morem več dihati drugega. Ob vašem trpljenju, da ste se ponižali za nekaj mesecev, preračunajte moje trpljenje, če se bom moral zopet ponižati za zmeraj. . . Vaše roke, vaše tako lepe roke, so prijele za grobo urst, stvorile so mojo sedanjo dušo, mojo dušo, ki je za vekomaj zaljubljena v toliko stvari, ki jih ni niti slutila. Ali boste zdaj sami razbili delo svojega trpljenja?"

Medtem, ko je govoril, je Rozalina zrla po svoje v daljavo, kakor da bi hotela njeno misel ponižno prositi na dnu neskončnosti misel prednikov, očeta, matere, brata, in jih rotiti, da ji priskočijo na pomoč ob tem razpotju.

Njena roka je počivala še vedno v roki Ludovikovi. . .

"Samo eno vprašanje me plaši," nadaljuje Ludovik, "zakaj če mi boste zopet rekli še enkrat 'ne', ne bom več silil. Ali se vam zdi nemogoče, da bi me mogli nekoč, pa naj bo ta dan še tako daleč, kljub vsemu nekoliko vzljubiti. . .?"

V tem trenutku se je zaslislal pred stopnicami hotela velik hrušč glasov in hoja navzgor, ob tej uri dneva nenavaden hrup. Nekaj hipov na to potrka nekdo na vrata.

Rozalina se iztrga, pohiti in se ustavi:

"Vi! . . ." zakliče.

"Vi! . . ." ponovi Ludovik, ki se je vzravnal na svoji postelji.

"Da, jaz!" odgovori enostavno župnik od svetega Frančiška Saleskega, ki se je pojavil ves okomatan, z lici ožganimi od zraka in vročine, pred mladima, ki ga gledata, ne da bi pojmlila.

Šestintrideseto poglavje.

"A kako ste zvedeli?" vpraša Ludovik. "Ni važno! Zvedel sem."

"Rozalina. . . ? Niste vi. . . ?" sili dalje raznjene.

"Jaz ne."

"Potem je pa Celestin!"

"Nikar ne iščite, otroka moja. . . Ni niti Rozalina niti Celestin. Kaj hočeta! Sestel sem se v Parizu z gospodom Hughom. . . Imel ni nobenih vesti. Bil je nemiren, toda jako obložen s svojim poslom, ker je pač ostal zadnje čase sam. Tudi jaz sem bil v skrbeh in nekoliko bolj prost. Moji prijatelji so moji prijatelji! Popustil sem vse. . . Prebil sem noč v vlakcu. In zdaj sem tu! Prihajam pogledat, kako je že z vama. . ."

Mlada sta se spogledala.

"Na prvi pogled se mi zdi, da vama ne gre preslabo!" nadaljuje župnik, motreč ju. "Ne vprašujem vas, Ludovik, zakaj ste v postelji. Vodniki so mi vse povedali."

"Moji starši vedo?"

"Nihače ničesar ne ve."

Gospod župnik ju gleda z očmi polnimi hudomušne dobrote.

"Ali mi nimata ničesar novega povedati? Čisto v redu. . . Nobenih novic? Dobrih novic? Ampak jaz mogoče malo prehitvam. Potem pa pozabljam na vse svoje dolžnosti! Pozdraviti hočem to vrlo Miss Albrandt in ugotoviti, kako že kaj izgleda. . ."

Čez nekaj trenutkov se sprejema župnik gori in doli po stezi z mlado Američanko. Zelo je videti odločen, ta gospod župnik. Očividno je prišel, dabi brž nekaj odstranil in s svojo palico odbija bohotnim turkom glave, ki jih dvigajo nad skalami.

"Najprej, kako se počutite?"

"Dosti bolje."

"Res?"

"Res!"

"To me zelo veseli. In zdaj prihajam takoj k predmetu tega kaj nepripravljenega potovanja. Ob vašem odhodu iz Pariza sem vas popolnoma seznanil s položajem svoje male varovanke; nisem si pa mislil, da lju-bi Ludovik Hughe Rozalino tako močno in da jo bo prišel iskat do sem."

"A veste, gospod župnik, gre dobro, prav dobro. . ."

"Z obeh strani?"

"Menim! Nekoliko slabotneje z druge strani. Pa boste potisnili. . ."

"Na kateri strani?"

"Pri gospodični."

"Mislite vendarle, da. . ."

"Da, mislim zelo močno, zelo veliko. . ."

"Predniki tam gori so pač morali malo pripomoči, kot so navadno rekli med vojno. Videli so, da so imeli toliko popraviti! Tako dekle se ne pošilja tako neoboroženo v strašno moderno borbo. Stresem se, če pomislim, kaj bi se lahko zgodilo. . ."

"Govorite kot kak Amerikanec!"

"Govorim kot pariški duhovnik, ki že trideset let sem ne prešteje več nesreč, nastalih vsled slepila gotovega bogastva, ki se smatra nesmrtno, dočim se zlasti dandanes imetja rušijo kot gradovi iz kart. In vendar je tu zgodovina! Ko bi bil kdo rekel tej ali oni veliki vojvodinji iz leta 1789, da si bo služila kruh v Londonu s petjem po dvoriščih! . . . Ah, če bi napisal svoje spomine! . . ."

"Morate, morate! . . ."

"Uboga Miss Albrandt, kaj zahtevate tu od mene! . . . In vse te Rusinje, včeraj žene bojarov, ki prekladajo svojo bedo po ulicah prestolice! . . ."

POUK O TEM IN ONEM.

(Nadaljevanje z 3. str.)

Večerne šole v Buffalo so brezplačne. Za večerne šolanje se vpotrebjuje 33 šolskih poslopij. Šola traja 25 tednov, trikrat na teden po dve uri zvečer. Šolska oblast oglašuje dnevno v angleških in tujezičnih časopisih o predmetih, ki se predavajo.

Že poprej smo omenili mesto Gary v Indiani, ker ena šestina skupnega odraslega prebivalstva pohađa večerne šole. Več kot 12,000 moških in žensk napolnjuje 19 šolskih poslopij, ki se rabijo za večerne šole. V teh šolah je najti učence mnogih narodnosti in jako različne predizobrazbe. Inozemski nepisemci in maturanti gimnazije se najdejo skupaj v istem poslopiju. Šolnine ni, razun za one, ki pohađajo vseučilišne tečaje, v katerem slučaju se računa navadne vseučilišne šolnine. L. 1924-25 je bilo 325 dijakov vpisanih na vseučilišnih tečajih, kjer so se učili, da dobijo končno spričevalo.

Večerne šole v Gary niso le

šole, marveč tudi socialna središča. Vsak teden je po en večer posvečen izvedbi programa v auditoriumu. Prirejajo se dramatične igre, zborna petje, dialogi, plesi in sviranje. Godba, orkester in klubske aktivnosti so del rednega programa večernih šol.

Že večji napredek pokazuje v izobraževanju odraslih taka vlemesta kot so Chicago, New York in Boston.

Na tak način ono, o čemur je sanjal Jefferson glede splošne izobrazbe, postaja dejstvo. On je sanjal o tem, da naj splošna izobrazba "omogoči človeku, da more soditi sam od sebe, kaj naj mu prinaša in kaj ogroža svobodo. . . sistem splošne izobrazbe, ki naj obsega vsak slej prebivalstva od najbogatejšega do najbolj siromašnega." To se vresničuje.

Iz krokarskih krogov. — "Frdaman dec, pravš, da je ura deset, a je glihkar udarla eno."

"No, ciš, de mam prov. Se-ve je kar enkrat udarla, ku ni-če ne more zavravn prstavn . . ."

Dve NOVI Victor plošči

KI STE PRAVKAR PRISPILI V RAZPRODAJO.

81454 — OB TRGATVI, 1. in 2. del. 75c

Zlasti tistim, ki so doma iz vinorodnih krajev bo ta plošča oživila spomin na prijetne jesenske čase, ko so trgali grozdje in na veselje in zabavo, ki je s tem v zvezi. Plošča nam predločuje živi prizor iz pravega vinogradniškega življenja.

81455 — HOLZHACKER KORAČNICA

KRANJSKA KORAČNICA, igra trio na citre. 75c

Nekaj posebnega. Oba dela sta proizvajana na citre in njih milodoneči toni bodo brezdvomno vsakomur ugajali.

DRUGE NOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE, KATERE POSEBNO PRIPOROČAMO.

68923	Ženitovanje, 1. in 2. del. Slika s petjem in orkestrom.	\$1.25
68924	Romanje, 1. in 2. del. Nabož. slika s petjem in orglami.	1.25
78406	Vojaki nabor, polka — Poročni valček, harmonika.	.75
79483	Nagajivka, mazurka — Coklarji, šamarijanka, orkester.	.75
79484	Vesela Gorenjka, polka — Korajža velja, polka, orkester.	.75
80183	Oj, ta zakonski stan — Nova, stara pesem, smešna slika s petjem.	.75
80184	Radi kotla v-keho — Raubar na gauge, smešna slika s petjem.	.75
80331	Jolietka slovenska polka — Zgubljena pesem, polka, orkester.	.75
80332	Amerikanec v stari domovini, slika s harmoniko in petjem.	.75
80333	V krčmi, 1. in 2. del. Slika s harmoniko in petjem.	.75
80334	Franca, polka — Gozdni zvok, trumplan, orkester.	.75
80481	Dolg, dolg fant, polka — Seničica, polka, orkester.	.75
80482	Nocoj je luštna noč — Njega ni, petje z orkestrom.	.75
80526	Ribniška — Naš maček, petje z orkestrom.	.75
80527	Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje, valček, orkester.	.75
81204	Carlotta, šotiš — Na bregu, valček, kvintet s harmoniko.	.75
81250	Mlatiči — Še ena, poje kvartet Adrije.	.75
81413	Študentovska, prizor v krčmi — Zeleni Juri, pri. s petjem Adrije.	.75
81414	Domače veselje, veseli prizor s pet. — Vesela polka, har. in kitare.	.75

Za vse druge plošče nam pišite po cenik.

Pri naročilih za manj kakor 5 plošč, je poslati za vsako ploščo 6c več za poštnino. Za poštno povzetje (C. O. D.) računamo za stroške 20c. V vašo korist je toraj, da pošljete danar naprej in si prihranite te stroške.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

V sedanjem času

stiskanja grozdja in pravljanja mošta

bo marsikdo našel koristne nasvete in navodila v knjigi

"KLETARSTVO"

ki jo je spisal ravnatelj kmetijske šole na Grmu.

CENA JI JE \$2.00.

Naročite jo od

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Na odru in za kulisami.

Med Hrvati je zdaj velik političen dirindaj. Drug druga skušajo prekositi pri reševanju domovine. "Majčino mljeko" igra važno vlogo. Nekdo je strahovito pozabljaval čez to majčino mljeko in menil, da se imenuje to mleko — penez.

Med Slovenci v starem kraju so si v laseh oficialni zastopniki delavstva, pred vojno bi bili lahko rekli, da so to c. k. ali k. k. zastopniki, in povojni zastopniki, "dekalisti", kakor se sami imenujejo, podomče komunisti. Drug drugemu predbacivajo, da hoče drug drugega uničiti. Socialisti kri-juje pod vodstvom Antona Kr-istana, komunisti inženjerja Gu-stinčiča in dr. Lemoža. Ne o-perijajo s kakim "majčinim mljekom", a vsaj socialisti pravijo, da gre dekalistom le za — zbirke, za dinarje.

Na odru bi bilo potemkom to, za kulisami pa nekaj drugega.

* * *

. . . kolikor sveti Anton puščavnik uši.

Gotovo jih je moralo biti toliko, da bi jih g. Molek ne bil mogel prešteti, bile pa so baje, drugače bi on ne pisal o njih. Nič na tem, če jih je puščavnik imel. Stvar ima drugo lice. G. Molek hudo zameri takim, ki "pridigujejo revščino, pa si zbirajo zaklade," dasi so taki zakladi le kako navadno življenje, kaka moderna udobnost, kaka boljša hiša za dostojanstvenika.

Če pa so puščavniki živeli malo drugače, ali če kdo iz višjih ozirnov, ne iz kake zanikrnosti in lenobe, ne da dosti na — udobnosti, pa se govori o u-mazanem krščanstvu, o smetju, gnulobi, nesnagi in o — ušeh.

Zapisano je: "Ako je tvoje oko čisto, je vse čisto . . . če pa je oko kalno . . ." je vse polno — zakladov in uši.

* * *

Zmede v Meksiki.

Po Obregonovi smrti je razpadla tudi njegova politična stranka. Značilno je, da je bil odstavljen Ricardo Topete kot predsednik poslanske zbornice. Stvar je valovila sem in tja. Končno je bilo izvoljen za Callesovega naslednika Portes Gil, prav enak nasprotnik cerkve. Iz vseh homatij pa je razvidno, da nima tako Calles političnega vodstva v rokah, temveč amerikanski poslanik — Mor-row.

* * *

Na Balkanu.

Razmere v Jugoslaviji morajo biti skrajno napete, da je moral poseči vmes angleški publicist Wickham Steed z ap-elom na kralja Aleksandra, kar je gotovo storil po višjem namigljaju. Sicer so pa zadeve na Balkanu take, da bi se z uresničenjem raznih aspiracij zmede le še podvojile, ker bi takoj drug drugemu skočil na vrat in bi zapletljajev ne bilo nikoli konca. Tla bodo ostala vroča.

* * *

Kominternu na delu.

Pred nekim časom je bilo sicer čitati, da ruski komunisti opustijo propagando za svetovno revolucijo in se posvetijo bolj notranjim zadevam. Zelo naiven bi moral biti, kdor bi kaj takega verjel. Revolucionarna stranka se drži edinole z revolucijo, in če pravi, da opusti revolucijo, to toliko pomeni, kakor bi si kdo hotel odrezati glavo in še naprej živeti. Diplomati govori o tem, kar hoče prikriti, in revolucionar mu je podoben kakor las lasu. Tai pride pod plaščem noči, in komunist dela pod pretvezo, da ne dela.

Bolj skrivno je to delo, a nič manj intenzivno. Središče je v avstrijski republiki, ker je tu

tudi središče Evrope, in če se tu komunizem vgnezdí, se bo bliskoma razširil na druge države. Mnogoštevilni židovski element v glavnem mestu, na Dunaju, tvori za komunistično propagando najboljšo podlago. Komunizem sam je še preslab, zato se opira na druge revolucionarne elemente, in ti zopet na komunizem.

Umevno je tudi, da se vpliv kaže predvsem tudi v sosednih državah. Revolucionarne stranke v Jugoslaviji so tudi dandanes, kakor je bilo to v stari Avstriji, samole nekaj privesek dunajskih glav. Razloček je edino v tem, da so tla v Jugoslaviji malo bolj vroča, kakor pa avstrijska tla, kjer je moč revolucionarne stranke pri republikanski vladni obliki v večji veljavi.

Zasebna poročila iz Avstrije zatrjujejo, da se bo tam težko mogoče ubraniti komunističnega prevrata.

Ni več trik advokatov.

Pred štirimi leti sta sinova iz "boljše" družbe v Chicagu po natančnem načrtu zvodila in bestialčno umorila nekega fantka. Ker njih družini nista samole "boljši", temveč tudi zelo petični, sta imela morileca celo vrsto zagovornikov na razpolago, kakor so v sodnijsko dvorano pripeljali tudi množico raznih "izkušencev" duševnih bolezni.

Svet se je zgražal nad umorom, zgražal se je pa tudi nekoliko nad sodnijskim rekom. Morileca nista bila na smrt obsojena, ker sta bila "premlada", obsodba se je glasila na dobo 99 let v kaznilnici radi vplembe in na dosmrtno ječo rpldi umora. Sodnik in državni zagovornik sta obenem zahtevala, da se državni oddelek za pomiloščenje ne sme baviti z obsodbo.

Pa so našli las v juhi. Predsednik tega oddelka namreč trdi, da se je sodnik zmotil, in toda morileca mogla po šestih letih zaprositi za pomiloščenje. Sodnik baje ni odredil, da se mora kazen odsedeti zaporedoma. Teče toraj vzporedno, in zakon-pripusti, da kaznjeneec v tem slučaju lahko poprosi za pomiloščenje po šestih letih. Po ti dobi se lahko dovoli tudi pepust radi dobrega obnašanja.

Kazen v tem slučaju bi se lahko končala nekako po desetih letih. Mogoče, da se predsednik samole — moti. A pri nas tudi sodnijska dvorana ni zaprta, če pride osel z zlatom obložen. Če se tema morilecema vrata otvorijo, bo postalo sodnijsko postopanje — smešno. Večja pa bo škoda za vero v sodnijsko moralo.

Najstarejša zakonca pri Sv. Miklavžu.

Kolikor je znano, sta zakonca J. in M. Kolarič stanujoča v Vinskem vrhu. Najstarejša zakonca miklavževske župnije. Mož je star 80 let, žena pa 84. Žena je teta g. pom. škofa dr. Ivana Tomažiča. Edina želja njena je, da bi pred smrtjo še enkrat videla gosp. pom. škofa, o katerem ve mnogo povedati.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Koljakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevažanje pohištva ob času selitve

Pokličite

Telefon: Roosevelt 521.

LOUIS STRITAR

4018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

TISKARNA
AMERIKANSKI
SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo
in nizko ceno
dobite pri nas!

Pišite nam po cene
predno oddate
naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvam za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.